

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง
จังหวัดนครพนม

ฤกษ์ดาว ประพัฒน์พงษ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวอุษณีย์ดาว ประพัฒน์พงษ์ แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร. สัจญา เคนาภูมิ) (ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)

..... กรรมการ
(ดร. รุ่งเรือง แสนโกษา) (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัคดี โพธิ์สิงห์) (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรวิวัฒน์ ศรีประเสริฐ) (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ เกียรติเจริญ) (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนิท ติเมืองซ้าย)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่ เดือน พ.ศ.

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ผู้วิจัย : ฤกษ์ดาว ประพัฒน์พงษ์ **ปริญญา :** รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รศ.ดร.พรวิมล ศรีประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ผศ.ดร.สมเกียรติ เกียรติเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัย อยู่ รวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลขามเต่า อำเภอเมือง นครพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 378 คน โดยการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณ ของ ทาโร ยามาเน่ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิและแบบมอย่งง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .38 ถึง .76 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .76 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA: F - test) และเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน ด้านการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา ด้านการค้นหาคำปรึกษา สาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข และด้านการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ อายุ และอาชีพ พบว่าไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนมที่มีค่าความถี่สูงสุดแต่ละด้าน ปรากฏ ดังนี้ ประชาชนควรมีส่วนร่วมกำหนดความต้องการของชุมชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน ประชาชนควรเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ประชาชนควรได้ทราบหรือรับฟังผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

TITLE : Participations of People in Making the 3 - Year Development Plan of Khamthoa
Sub - District Administrative Organization, Muang District, Nakhorn Phanom Province

AUTHOR : Lergdao Praphatpong **DEGREE :** M.P.A. (Public Administration)

ADVISORS : Asst. Prof. Dr. Pakdee Phosing Major Advisor

Assoc. Prof. Dr. Pornpawee Sriprasert Co - advisor

Asst. Prof. Dr. Somkiet Kietjareon Co - advisor

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2016

ABSTRACT

The purposes of this research were to study, to compare participation of the people classified by gender, age, education level, occupation and resident villages including their suggestions about participations in making the 3 - year development plan of Khamthoa Sub - District Administrative Organization, Muang District, Nakhorn Phanom Province. The samples were 378 people who were 18 years of age and have the right to vote in the area of Khamthoa Sub - District Administrative Organization, Muang district, Nakhorn Phanom Province calculated by Taro Yamane formula selected through stratified random sampling and simple random sampling. The instrument used for research was questionnaire with the discrimination power between .38 to .76 and reliability value at .76. The statistical tools utilized for computing data encompassed frequency, percentage, mean, standard deviation and referential statistics of t-test and One-way ANOVA (F - test) and LSD. for testing pair differences.

The research results were found as follows: 1) The participations of people in making the 3 - year development plan of Khamthoa Sub - District Administrative Organization, Muang district, Nakhorn Phanom province as overall was rated at moderate level. As considered by aspect, two aspects were rated at high level and the other two were rated at moderate level placed in descending order of each mean were ; the performance

in developing activities under the plan, the decision making to select the method and development planning for problem solving, the searching of problem and the method to solve the problem and the assessment of the result of development activities. 2) The results comparison of participations of people in making the 3 - year development plan of Khamthoa Sub - district Administrative Organization, Muang District, Nakhorn Phanom Province classified by gender, age, occupation was not different by the statistic at .05 level. but education level and resident villages were found different by the statistic at .05 level. 3) Suggestion for the participations of people in making the 3 - year development plan of Khamthoa Sub - district Administrative Organization, Muang district, Nakhorn Phanom Province were as follows; People should be participated in formulating the needs of the community presented to the sub - district administrative organization in the community meeting. People should invited to participate the meeting concerning of the projects or activities and people should participate in determining the requirements of the community in the community meeting. People should be participated in presenting the recommendation to improve the administrative process of the sub - district administrative organization to meet the efficiency and effectiveness and at the end of the fiscal year, people should be informed about the performance result of the sub - district administrative organization.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือและแนะนำอย่างดี จากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.พรวิวัฒน์ ศรีประเสริฐ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ เกียรติเจริญ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำและให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ศัญญา เคนาภูมิ ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย และ ดร.รุ่งเรือง แสง โกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ ทำให้งานวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้มีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ นายรังสรรค์ แก้วซัง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา อาจารย์ปราณี จงจอหอ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านส่องนางใย อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา และอาจารย์อรุณ ดันไฮ ครู คศ.3 โรงเรียนบ้านนาออกควาย อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ การวัดประเมินผล

ขอขอบพระคุณประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวประพัฒน์พงษ์ ที่ให้การสนับสนุนและห่วงใย คอยเป็นกำลังใจผู้วิจัย ตลอดระยะเวลาการศึกษา ทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาด้วยความภาคภูมิใจ เป็นอย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดา และบูรพาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาทุกท่าน

ฤกษ์ดาว ประพัฒน์พงษ์

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ฅ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	๓
สารบัญตารางภาคผนวก	๓
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	9
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	20
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ	25
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา	31
บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
กรอบแนวคิดในการวิจัย	54
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล	60

หัวเรื่อง	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	61
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	109
วัตถุประสงค์การวิจัย	109
สมมุติฐานการวิจัย	109
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	110
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	110
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	110
สรุปผลการวิจัย	111
อภิปรายผล	112
ข้อเสนอแนะ	120
บรรณานุกรม	122
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	130
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของเครื่องมือ	137
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ	139
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	141
ประวัติผู้วิจัย	147

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนครัวเรือน / ประชากร	44
2 หมู่ที่ ชื่อหมู่บ้าน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
3 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม	65
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	68
5 คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานีตำรวจภูธรเมืองมหาสารคาม ด้านทักษะ ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและ แนวทางการแก้ไข จำแนกเป็นรายข้อ	69
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหา จำแนกเป็นรายข้อ	70
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน จำแนกเป็นรายข้อ	72
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัด นครพนม ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา จำแนกเป็นรายข้อ	73
9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	75

10	วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	77
11	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามอายุ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	78
12	วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามอายุ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	80
13	ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามอายุ ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุ ของปัญหา และแนวทางการแก้ไข	81
14	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา สามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามระดับ การศึกษาโดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	82
15	วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	84
16	ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุ ของปัญหาและแนวทางการแก้ไข	85
17	ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรม การพัฒนาตามแผน	86

18	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	87
19	วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	90
20	ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล งานกิจกรรมการพัฒนา	91
21	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้าน ที่อาศัยอยู่ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	92
21	(ต่อ) ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตาม หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	95
21	(ต่อ) ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	98
22	วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตาม หมู่บ้านที่ อาศัยอยู่ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	100
23	ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่	102

ตารางที่	หน้า
24 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่ อาศัย ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา	104
25 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	105

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	54
------------------------------	----

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่

หน้า

- 1 การหาผลรวมและค่า IOC การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม 138

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องมีการวางแผนให้ประเทศได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและในการจัดทำแผนพัฒนาประเทศจะต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในด้านต่าง ๆ ให้กับปัจเจกครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศ โดยใช้แนวคิดและทิศทางการพัฒนาประเทศสู่ความยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 พร้อมทั้งขยายการนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพจาก 3 ทุนได้แก่ทุนทางสังคม ทุนทางเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็น 6 ทุนได้แก่ทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนกายภาพ ทุนทางการเงิน ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และทุนทางวัฒนธรรมมาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน โดยเฉพาะการสร้างฐานทางปัญญา เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันให้กับคนและสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีคุณภาพก้าวสู่สังคมและเศรษฐกิจสีเขียว ที่มีแบบแผนการผลิตและบริการที่ปลอดภัยอย่างยั่งยืน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยนำความรู้และจุดแข็งของ อัครลักษณ์ไทยมาปรับโครงสร้างเศรษฐกิจบนฐานนวัตกรรมที่เข้มแข็งเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจในภูมิภาคอย่างรู้เท่าทัน มีการสร้างความยั่งยืนของภาคเกษตรและความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน รวมถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนควบคู่ไปกับการเสริมสร้าง ระบบธรรมาภิบาลและความสมานฉันท์ในทุกภาคส่วนและทุกระดับเป็นฐานการพัฒนาประเทศที่มั่นคงและสมดุล มุ่งสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และเป็นธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555 : 113)

ดังนั้น การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 จึงเป็นการนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคมและระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพมีโอกาส

เข้าถึงทรัพยากรและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้เทคโนโลยีนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันยังจำเป็นต้องบริหารจัดการแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 11 ให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมภายใต้หลักการพัฒนาพื้นที่การกิจและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมไทย ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555 : 116)

การเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของชุมชนในการจัดการปัญหาของชุมชนด้วยตนเองเน้นการกระจายอำนาจให้ชุมชนท้องถิ่นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกับท้องถิ่นการพัฒนาศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง โดยบทบาทของสถาบันการศึกษาในพื้นที่และการสนับสนุนสิทธิชุมชนพร้อมทั้งให้มีการเชื่อมโยงแผนแม่บทชุมชนกับแผนระดับต่าง ๆ ในพื้นที่และระดับชาติรวมทั้งให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถเชื่อมโยงทิศทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงในโลกอาเซียนและอนุภูมิภาคสร้างความใกล้ชิดทางสังคมวัฒนธรรมและปฏิสัมพันธ์กับประเทศในอนุภูมิภาค จากกรอบทิศทางในการพัฒนาประเทศจะเห็นได้ว่าการพยายามปรับทิศทางการพัฒนาประเทศให้กระจายไปสู่ฐานรากด้วยไม่ใช่มุ่งเน้นพัฒนาระดับชาติเท่านั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การพัฒนาในระดับชาติจะบรรลุเป้าหมายได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาในระดับท้องถิ่นก่อน โดยการสร้างความเข้าใจและการยอมรับจากประชาชนว่า การปกครองและบริหารท้องถิ่นมีความจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของชุมชน นอกจากนี้การปกครองท้องถิ่นยังเปรียบเสมือนสถาบันฝึกอบรมให้ประชาชนเข้าใจถึงกระบวนการ และกลไกทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยหากประชาชนไม่เห็นความสำคัญในการปกครองท้องถิ่นแล้ว การพัฒนาประเทศอาจจะประสบความสำเร็จได้ยาก การกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นได้รับการตอบรับอย่างรวดเร็ว ซึ่งท้องถิ่นจะมีอิสระมากยิ่งขึ้นตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2539 องค์การบริหารส่วนตำบลได้ยกฐานะ เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 เพื่อกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชน ชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถเอื้ออำนวยประโยชน์สุขและแก้ไขปัญหาความทุกข์ของประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (โกวิทย์ พวงงาม. 2550 : 89)

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 กำหนดให้มีแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย มีกระบวนการที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับวิธีการให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเรียนรู้จากประสบการณ์ เพื่อตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนภายในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงทำให้งบประมาณและทรัพยากรในการบริหารงานและพัฒนาประเทศลงไปสู่ระดับท้องถิ่นมากขึ้น การผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นอันจะนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยที่เข้มแข็งแนวความคิดในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะระดับท้องถิ่น ถือเป็นความสัมพันธ์กันระหว่างการใช้อำนาจรัฐและอำนาจประชาชน เพื่อแสวงหาแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นในรูปแบบของการพัฒนาที่ยั่งยืน และนำไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ซึ่งแต่เดิมที่ผ่านมามีการจัดทำแผนงานและโครงการต่าง ๆ จะถูกกำหนดขึ้นโดยหน่วยงานจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (Top - down) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นตนเอง ทำให้การพัฒนาที่ผ่านมาไม่สอดคล้อง หรือตรงกับปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเท่าที่ควร ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการของหน่วยงานหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จึงเป็นพื้นฐานการมีส่วนร่วมที่สำคัญที่จะทำให้คนในท้องถิ่นได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ความเป็นพลเมืองของตน เช่น การเข้าร่วมประชาคม เพื่อเสนอแนะความคิดเห็น เสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา ตลอดจนการเข้าร่วมกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการทำงาน (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542. 2542 : 61 - 63)

แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรอบและแนวทางในการบริหารงานท้องถิ่นให้มีความคล่องตัวสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่นตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหาร ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด นโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อีกทั้ง เป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เกศินี พรหมตัน. 2550 : 12)

ในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล จะมีขั้นตอนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แต่ในทางปฏิบัติการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนหรือการดำเนินการตามขั้นตอนในระเบียบยังคงไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างแท้จริง จึงพบปัญหาการจัดทำโครงการต่าง ๆ ไม่ใช่ความต้องการของประชาชน (สุदारรณ์ มีบัว. 2547 : 10)

จากการศึกษาวิจัยของ สากล ภู่อันเงิน (2548 : 81 - 82) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลหนองใหญ่ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล” ผลการศึกษาพบว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและจากการศึกษาของ อติสรณ์ ชัดสีโส (2551 : 83 - 85) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าประชาชนบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากนัก มองว่าเป็นหน้าที่ของภาครัฐ และตนเองขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำพัฒนาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เป็นหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นรูปแบบของการปกครองที่เกิดจากการกระจายอำนาจการปกครองเพื่อวัตถุประสงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้ และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการปกครองท้องถิ่นด้วยตนเอง แผนพัฒนาเป็นเครื่องมือขององค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่าในการสะท้อนปัญหาต่าง ๆ และดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และจากการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ที่ผ่านมาในปี พ.ศ. 2557 คณะกรรมการจัดทำแผน ได้มีการสรุป ว่ายังมีสิ่ง ที่ควร ได้ศึกษา เพื่อปรับปรุงบางประเด็น เช่น การประชาคมหมู่บ้านยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร บางคนยังไม่เข้าใจกระบวนการและขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนา และไม่ให้ความสำคัญของการจัดทำแผนเท่าที่ควรและ อย่างไรก็ตามปรากฏการณ์ ดังกล่าวยังไม่มีการศึกษาวิจัยอย่างเป็นวิชาการจึงทำให้ไม่สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ (องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า. 2557 : 45)

จากปรากฏการณ์ ดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ขององค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วน ตำบลขามเฒ่าอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดทำแผนให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วน ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

สมมติฐานการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วน ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ต่างกัน มีส่วน ร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัด นครพนม แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนมผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของ การวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำนวน 6,563 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า. 2558 :10)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำนวน 378 คน กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Yamane, Taro (1973 : 727)

2. ตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่

2.2 ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำนวน 4 ด้าน อคิน รพีพัฒน์ (2527 : 107) ดังนี้

2.2.1 ด้านการค้นหาค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข

2.2.2 ด้านการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนา เพื่อแก้ไข

ปัญหา

2.2.3 ด้านการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน

2.2.4 ด้านการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

3. พื้นที่ คือ เขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

4. ระยะเวลา ระหว่างเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2558 - เดือนตุลาคม พ.ศ. 2558

นิยามศัพท์เฉพาะ

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กิจกรรมที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามทิศทางที่ต้องการในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือทุกขั้นตอนในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม 4 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา และสาเหตุของปัญหา พร้อมทั้งกำหนดความต้องการของชุมชน รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญความต้องการของชุมชนในการประชุม และร่วมเสนอแนวทางต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหา นั้น

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหา หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมทั้งการเลือกกิจกรรม เพื่อดำเนินงาน และกำหนดวิธีการดำเนินงาน รวมไปถึงการกำหนดงบประมาณ และการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานตาม โครงการต่าง ๆ

3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วม ในการบริจาคทรัพย์สินในการทำบุญตามวันสำคัญต่าง ๆ รวมกลุ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการสนับสนุนแรงงาน เพื่อใช้ในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการจัดงานประเพณีท้องถิ่น และประสานงานดำเนินการขอความช่วยเหลือจากชุมชน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามควบคุมการปฏิบัติงานและการดำเนินการก่อสร้างรวมถึงตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง และกำหนดหลักเกณฑ์รวมถึงการประเมินผลการดำเนินงานและรับทราบผลของการดำเนินงาน

แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง แผนพัฒนาสามปี (ปีงบประมาณ 2557 - 2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
2. ได้ทราบผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามขององค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่
3. ได้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสาม องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
4. ข้อเสนอเทศที่ได้จากการวิจัย สามารถนำเสนอผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสาม องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา
5. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

1. ความหมายของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

เจลิม เกิดโมลี (2543 : 8) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า การที่ประชาชนได้ใช้ความรู้ความสามารถ และทรัพยากรที่มีอยู่เข้าไปร่วมคิดตัดสินใจ ในขั้นตอนต่าง ๆ ของกิจกรรมหนึ่ง ๆ ด้วยตนเองหรือองค์กรที่ประชาชนจัดตั้งขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและเสมอภาค

วิโรจน์ รอดวงษ์ (2544 : 46) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริมชักนำ และสร้างโอกาสให้ประชาชนทั้งส่วนบุคคล กลุ่มชุมชน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัครเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานในเรื่องใด เรื่องหนึ่งหรือหลาย ๆ เรื่องแล้วแต่กรณี การมีส่วนร่วมของประชาชนอาจตรีกรอบได้แตกต่างกัน

อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง (2545 : 19) การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันจะต้องมีมากพอ จนเกิดการริเริ่มโครงการ เพื่อการนั้น ๆ เหตุผลเบื้องต้นของการที่คนเราสามารถรวมกันได้ก็ควรจะต้องมีความตระหนัก

ว่าการปฏิบัติการทั้งหมด หรือการกระทำทั้งหมด ที่ทำโดยบุคคลหรือในนามกลุ่มต้องกระทำผ่านองค์กร ดังนั้น องค์กรต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการได้

คารม คำพิฑูรย์ (2545 : 15) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามาร่วมในการกระทำกิจกรรมในขั้นตอนใด ขั้นตอนหนึ่ง หรือทุกขั้นตอน ซึ่งผลที่เกี่ยวข้องกับประชาชนได้เข้าใจให้เกิดการกระทำที่มีส่วนร่วม เพื่อให้บรรลุผลในสิ่งที่ประชาชนมุ่งหวังกับทั้งที่ทำให้เกิดความรู้สึกที่รับผิดชอบร่วมกัน

ภักจิรา ปกป้อง (2546 : 1) กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็น การเข้าไปร่วมแสดงความคิดเห็น วางแผนตัดสินใจดำเนินการ และการติดตามประเมินผล การมีส่วนร่วมอาจเป็นการเข้าร่วม โดยตรงด้วยตนเอง หรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเข้าร่วม โดยผู้เข้าร่วมอาจอยู่ในฐานะผู้กระทำ (Actors) หรืออาจอยู่ในฐานะผู้ได้รับประโยชน์ (Benefit) อย่งไรก็ตาม การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาจะเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. ร่วมศึกษาปัญหา สาเหตุของปัญหา และความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดร่วมสร้างรูปแบบการพัฒนา เพื่อแก้ปัญหา และสนองความต้องการ
3. ร่วมกำหนดทิศทาง แผนงาน โครงการหรือกิจกรรม
4. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมบริหารงานร่วมพัฒนาทั้งสติปัญญา แรงงาน และทุน ตาขีด

ความสามารถ รวมทั้งการติดตามประเมินผล และซ่อมบำรุงที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรม นั้น

สุดาวรรณ์ มีบัว (2547 : 40) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ประชาชนสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันทำกิจกรรม หรือการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามทิศทางที่ต้องการ ประชาชนเข้ามาร่วมกิจกรรมกลุ่มในขั้นตอนใด ขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอน โดยร่วมคิดหาแนวทางวิธีการในการดำเนินงานร่วมดำเนินงานในกิจกรรมที่ทำร่วมกันรวมทั้งรับประโยชน์จากกิจกรรมนั้นด้วย

วาสนา ถิ่นขาม. (2548 : 26) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมร่วมกัน โดยเริ่มที่แต่ละคนมีผลประโยชน์ร่วมกัน โดยกิจกรรมเหล่านั้น สัมพันธ์กับปัญหาและความต้องการของประชาชน เป็นปัญหาที่เห็นพ้องต้องกันว่ามีเกิดขึ้นภายในชุมชน จนก่อให้เกิดเป็นกิจกรรมหรือโครงการร่วมกัน โดยกิจกรรมหรือโครงการนั้นเกิดจากการกระทำโดยบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่กระทำผ่านองค์กร องค์กรจึงเปรียบเสมือนตัวนำสู่การเปลี่ยนแปลงที่สามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของชุมชนได้

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548 : 34) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การที่ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ร่วมมือ ร่วมรับผิดชอบในกิจกรรม การพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมในขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ โดยมีกลุ่ม หรือองค์กรรองรับ บุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมการพัฒนากฎมีปัญญา การรับรู้ สามารถคิดวิเคราะห์ และตัดสินใจ เพื่อกำหนดการดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง

จิราวัลย์ รวรงค์ (2550 : 25) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้ามามี ส่วนร่วมในกิจกรรมตั้งแต่ขั้นตอนแรก ในการค้นหาปัญหา ตระหนักถึงปัญหา มีส่วนร่วม ในการวางแผน เพื่อแก้ไขปัญหามีส่วนร่วมในการลงทุนในส่วนของสินทรัพย์ แรงงาน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

ประพันธ์พงษ์ ชินพงษ์ (2551) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกัน ในเรื่องของความต้องการและทิศทาง การเปลี่ยนแปลง ความเห็นพ้องต้องกันนั้น จะมีมากพอจนเกิดความคิดริเริ่ม โครงการ เพื่อ การปฏิบัติการ กล่าวคือ ต้องเป็นการเห็นพ้องต้องกันของคนส่วนใหญ่ที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการ นั้น และเหตุผลที่คนมาร่วมปฏิบัติการ ได้จะต้องตระหนักว่าการปฏิบัติการทั้งหมด โดยกลุ่ม หรือในนามของกลุ่มหรือกระทำการผ่านองค์กร ดังนั้น องค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวที่ทำให้ การปฏิบัติการบรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการ

พรชัย จิตชินะกุล (2551 : 22) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนใน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในขั้นตอนต่าง ๆ ของกิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมนี้ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามและ ความเสียสละในการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น เสียสละร่างกาย และแรงใจ เวลา และวัตถุ บางประการ เพื่อให้บรรลุผลการดำเนินงานตามที่ตั้งไว้

กุสุมาลย์ มหาแสน (2552 : 10) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลกระทำ ในเรื่องใด เรื่องหนึ่ง หรือในประเด็นที่บุคคลนั้นสนใจ ไม่ว่าจะเขาจะได้ปฏิบัติการเพื่อแสดง ความสนใจอย่างจริงจัง หรือไม่ก็ตาม และไม่จำเป็นที่บุคคลนั้นจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับ กิจกรรมนั้น โดยตรงก็ได้ หรือเป็นการมีส่วนร่วม (ร่วมกับคนอื่น) ในการกระทำอย่าง เป็นต้น

พัชรินทร์ สิริสุนทร (2552 : 33) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วน ร่วม หมายถึง การแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะคิด ความต้องการ และวัฒนธรรมการพัฒนา ของผู้แสดงทางสังคม (Social Actors) ทุกภาคส่วน เพื่อมีส่วนแบ่งในอำนาจของการตัดสินใจ และรับประโยชน์จากการพัฒนา

จิราภรณ์ เชื้ออุทัย (2553 : 9) การมีส่วนร่วม หมายถึง การสมัครใจเข้าร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ไขปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ การร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในส่วนต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวของประชาชนเอง นำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดี เปิดโอกาสให้ประชาชนได้พัฒนาชุมชนตั้งแต่การค้นหาค้นหาปัญหา การตัดสินใจวางแผนกิจกรรม และการประเมินผล เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาจากบทเรียนร่วมกันของกิจกรรมการพัฒนา นั้น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้

อาทิศย์ ศรีมงคล (2553 : 15) การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีความเกี่ยวข้องทางด้านอารมณ์และจิตใจ ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์หนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าว เป็นเหตุให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น

Keith (1972 : 21) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางจิตใจ และอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำ เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

Erwin (1976 : 21) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนาร่วมคิดร่วมตัดสินใจแก้ไขปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ความรู้ และความชำนาญ ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กร และเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตั้งแต่การค้นหาค้นหาปัญหา การตัดสินใจวางแผนกิจกรรม และการประเมินผลเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาจากบทเรียนร่วมกันของกิจกรรม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ หรือเป็นการที่รัฐบาล ส่งเสริมชักนำ และสร้างโอกาสให้ประชาชนทั้งส่วนบุคคล กลุ่มชุมชน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัครเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงาน โดยกิจกรรมหรือโครงการนั้น เกิดจากการกระทำโดยบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ที่กระทำผ่านองค์กร องค์กร ที่สามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของชุมชนได้

2. หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน

นักวิชาการหลายท่านที่สรุปหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ ดังนี้

สมนึก ปัญญาสิงห์ (2532 : 275 - 276) ได้กำหนดการมีส่วนร่วมและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ ดังนี้

1. ต้องยึดหลักความต้องการ และปัญหาของประชาชนเป็นจุดเริ่มต้น กิจกรรมหากกิจกรรมที่จะนำไปให้ประชาชนเป็นเรื่องใหม่ ก็ต้องใช้ระยะเวลาในการกระตุ้น เร่งเร้าความสนใจให้มีความรู้ความเข้าใจจนประชาชนยอมรับความจำเป็น และประโยชน์ในการทำกิจกรรมเหล่านั้น
2. กิจกรรมต้องดำเนินการในลักษณะกลุ่ม เพื่อสร้างพลังกลุ่มในการรับผิดชอบ ร่วมกัน
3. แนวทางการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนต้องคำนึงถึงขีดความสามารถของประชาชนในการที่จะดำเนินการต่อไปได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาทรัพยากรภายนอก โดยเฉพาะในระยะเริ่มแรกต้องมีการทุ่มเทในลักษณะการให้เปล่า โดยสิ้นเชิงต้องทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และต้องให้ประชาชนสามารถดำเนินการด้วยตนเองได้ต่อไป เนื่องจากช่วยเหลือจากภายนอกสิ้นสุดลง
4. กิจกรรมพัฒนาที่นำเข้าไปในชุมชน ต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ความพร้อมของชุมชน กิจกรรมพัฒนาที่นำเข้าไปในชุมชน ต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ความพร้อมของชุมชน ความสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน
5. เริ่มต้นกิจกรรมโดยอาศัยผู้นำของชุมชน ผู้นำชุมชนทั่วไปจะสามารถรับ ทรรศนะ และยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ได้เร็วกว่าประชาชน และผู้นำชุมชนเป็นที่ศรัทธาของ ประชาชน อยู่ในตัวอยู่แล้ว การเริ่มต้นจากผู้นำจึงเป็นไปได้เร็วกว่าการเริ่มต้นที่ตัวประชาชน
6. ขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ ขึ้นต้นกล่าวคือ

อังคณา วงษ์นอก (2547 : 26) ได้สรุปหลัก การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. การให้ข้อมูลข่าวสาร (Inform) ถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนใน ระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาครัฐจะเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ จดหมาย ข่าว การจัดงานแถลงข่าว การตีพิมพ์ประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์
2. การรับฟังความคิดเห็น (Consult) เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมี ส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงาน

ภาครัฐด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์

3. การเกี่ยวข้อง (Involve) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็น และความต้องการของประชาชนจะถูกรับไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบาย สาธารณะ ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย

4. ความร่วมมือ (Collaboration) เป็นการให้กลุ่มประชาชน ผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ

5. การเสริมอำนาจแก่ประชาชน (Empower) เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ โครงการกองทุนหมู่บ้านที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจทำได้หลายระดับ และหลายวิธี ซึ่งบางวิธีสามารถทำได้ง่าย ๆ แต่บางวิธีก็ต้องใช้เวลา ขึ้นอยู่กับความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ค่าใช้จ่าย และความจำเป็นในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องละเอียดอ่อนจึงต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชน การรับฟังความคิดเห็น การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วม รวมทั้งพัฒนาทักษะและศักยภาพของข้าราชการทุกระดับควบคู่กันไปด้วย จากหลักการและความจำเป็นดังกล่าวทำให้การพัฒนาระบบราชการที่ผ่านมาได้รับการพัฒนากระบวนการบริหารราชการ ที่สนับสนุนการปรับกระบวนการทำงานของส่วนราชการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น หรือที่เรียกว่า "การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม"

3. ลักษณะของการมีส่วนร่วม

ในการศึกษาถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีผู้ศึกษาและเสนอถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2537 : 15) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนนั้นได้เกิดขึ้นในชุมชนต่าง ๆ ทั่วโลก ทั้งซีกตะวันออกและซีกตะวันตก ดังจะเห็นได้จากประเพณี “ลงแขก” (Cooperative Work) ซึ่งมีการปฏิบัติในหมู่เกษตรกรทั่วโลกการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาครอบครัว กลุ่มละแวกบ้าน ชุมชนหมู่บ้าน ตลอดจนสังคมนั้น ได้พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ในครอบครัวและในสังคมให้เจริญก้าวหน้า และผาสุกเรื่อยมา

กมลทิพย์ แจ่มกระจ่าง (2542 : 52) ได้สรุปลักษณะการมีส่วนร่วมไว้ที่น่าสนใจ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมต้องเกิดจากเจตนาสมัครใจ และความตั้งใจที่จะเข้าร่วม (Willingness to Participate) เพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไขปัญหา / การตัดสินใจในเรื่องนั้น ๆ อันจะทำให้เกิดความสมานฉันท์และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
2. กระบวนการมีส่วนร่วมนี้จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาค และขีดความสามารถของแต่ละบุคคลที่จะเข้ามามีส่วนร่วม (Ability to Participate)
3. การมีส่วนร่วมต้องอยู่บนพื้นฐานของเสรีภาพในการตัดสินใจว่าจะเลือกที่จะเข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่ (Freedom to Participate) ข้อสำคัญคือ การมีส่วนร่วมนั้นต้องไม่เกิดจากการบังคับขู่เข็ญจากผู้หนึ่งเหนือกว่า (One Must Not to be Master of Another)

ธนาภรณ์ เมทณีสดุติ (2543 : 34) ได้กล่าวถึงลักษณะแนวทางของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การร่วมคิด หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือในการวางโครงการวิธีการติดตามผล การตรวจสอบและการดูแลรักษา เพื่อให้กิจกรรมโครงการสำเร็จผลตามวัตถุประสงค์
2. การร่วมตัดสินใจ หมายถึง เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือเรียบร้อยแล้วต่อมาจะต้องร่วมกันตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด
3. การร่วมปฏิบัติตามโครงการ หมายถึง การเข้าร่วมในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ เช่น ร่วมออกแรง ร่วมบริจาคทรัพย์ เป็นต้น

4. การร่วมติดตามและประเมินผลโครงการ หมายถึง เมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้วได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจตราดูแล รักษาและประเมินผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ

มณฑล จันท์แจ่มใส (2551: 23) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมของบุคคลจะต้องมีและเกิดขึ้นมาโดยตลอด ทั้งนี้เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ การบริหารจัดการดำเนินงานตามแผน การเสียดุลกำลังแรงงานของบุคคล ตลอดจนวัตถุประสงค์ กำลังเงินหรือทรัพยากรที่มีอยู่

ประทุม สุวดี (2551: 60) ได้กล่าวถึงลักษณะเงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของบุคคล เกิดจากพื้นฐาน 4 ประการ คือ

1. เป็นบุคคลที่จะต้องมีความสามารถที่จะเข้าร่วม กล่าวคือ จะต้องเป็นผู้มีศักยภาพที่จะเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อาทิเช่น จะต้องมีความสามารถในการค้นหาความต้องการ วางแผนการบริหารจัดการ การบริการองค์กรตลอดจนการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
2. เป็นบุคคลที่มีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วม กล่าวคือ ผู้นั้นจะต้องมีสภาพทางเศรษฐกิจวัฒนธรรม และ ภายภาพที่เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมได้
3. เป็นบุคคลที่มีความประสงค์จะเข้าร่วม กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีความเต็มใจสมัครใจที่จะเข้าร่วมถึงเห็นผลประโยชน์ ของการเข้าร่วม จะต้องไม่เป็นการบังคับหรือผลักดันให้เข้าร่วม โดยที่ตนเองไม่ประสงค์จะเข้าร่วม
4. เป็นบุคคลที่ต้องมีความเป็นไปได้ที่จะเข้าร่วม กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีโอกาสที่จะเข้าร่วม ซึ่งถือว่าเป็นการกระจายอำนาจให้กับบุคคลในการตัดสินใจ และกำหนดกิจกรรมที่ตนเองต้องการในระดับที่เหมาะสม บุคคลจะต้องมีโอกาสและมีความเป็นไปได้ที่จะจัดการด้วยตนเองสำหรับลักษณะการมีส่วนร่วมของบุคคล โดยทั่วไปแล้ว ยังมีปัจจัยอีกหลายอย่างที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษาสถานภาพทางสังคม อาชีพและรายได้ เป็นต้น

4. รูปแบบและขั้นตอนการมีส่วนร่วม

ในการศึกษาถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีผู้ศึกษาและเสนอถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

อคิน รพีพัฒน์ (2527 : 107) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา และสาเหตุของปัญหา พร้อมทั้งกำหนดความต้องการของชุมชน รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญความต้องการของชุมชนในการประชุม และร่วมเสนอแนวทางต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมทั้งการเลือกกิจกรรมเพื่อดำเนินงาน และกำหนดวิธีการดำเนินงาน รวมไปถึงการกำหนดงบประมาณ และการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์สินในการทำบุญตามวันสำคัญต่าง ๆ รวมกลุ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการสนับสนุนแรงงาน เพื่อใช้ในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ซึ่งมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการจัดงานประเพณีท้องถิ่นและประสานงานดำเนินการขอความช่วยเหลือจากชุมชน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วม ในการกำกับติดตามควบคุมการปฏิบัติงานและการดำเนินการก่อสร้าง รวมถึงตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง และกำหนดหลักเกณฑ์รวมถึงการประเมินผลการดำเนินงาน และรับทราบผลของการดำเนินงาน

ประสพสุข ดิอินทร์ (2531 : 21) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การริเริ่มตัดสินใจ การดำเนินการตัดสินใจ และการตัดสินใจเพื่อปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารและการประสานความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

เกศินี พรหมตัน (2550 : 16) กล่าวถึงรูปแบบการมีส่วนร่วม ไว้ 3 แบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมโดยตัวบุคคล ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรง

2. การมีส่วนร่วมโดยองค์การจัดตั้งของประชาชน อาจถือเป็นการส่วนตัว โดยตรงได้อีกวิธีหนึ่ง

3. การมีส่วนร่วมโดยการผ่านตัวแทนที่มีลักษณะทั่วไป ถือเป็นการมีส่วนร่วม โดยอ้อม การมีส่วนร่วมที่จริงต้องเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรง เท่านั้น

John M Cohen and Norman T. Uphoff Cohen and Uphoff (1980 ; 219 อ้างถึงใน พวงทอง โยธาใหญ่ 2545:14) ได้เสนอขั้นตอนของการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ซึ่งเป็นการตัดสินใจ ในการดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ระยะเริ่มต้น

1.1 การเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่น

1.2 การร่วมคิด และกำหนดแนวทางการพัฒนา เพื่อแก้ไขและลดปัญหา

ของท้องถิ่น

1.3 การร่วมวางแผนนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม

1.4 การร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์

ต่อส่วนร่วม

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) เป็นการเข้าร่วม โดย การสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหาร และการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ

2.1 การร่วมมือปรับปรุงระบบการบริหารงาน เพื่อดำเนินการในกิจกรรม โครงการของท้องถิ่น

2.2 การมีสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัว เพื่อดำเนินการในกิจกรรม โครงการ ของท้องถิ่น

2.3 การร่วมปฏิบัตินโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมให้บรรลุ

เป้าหมาย

2.4 การประสานขอความร่วมมือระหว่างประชาชน กับองค์การบริหารส่วน

ตำบล

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) โดยอาจจะเป็นผลประโยชน์ ทางวัตถุ ทางสังคม หรือโดยส่วนตัว

3.1 แผนงานหรือโครงการที่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นในรูปวัตถุ สิ่งของ

3.2 แผนงานหรือโครงการที่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นในลักษณะ
ของส่วนร่วม

3.3 แผนงานหรือโครงการที่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นในลักษณะ
ส่วนบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งเป็นการควบคุมและ
ตรวจสอบการดำเนินงานรวมทั้งเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วม ต่อไป

4.1 การแต่งตั้งประชาชนเข้าเป็นกรรมการประเมินประสิทธิภาพแผนงาน
หรือโครงการ

4.2 การควบคุม การตรวจสอบโดยประชาชน

นอกจากนั้น (Uphoff) ได้เสนอ กรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิเคราะห์ การมีส่วนร่วม
ในการพัฒนาชนบทว่ามี 3 มิติ และ 2 บริบท ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. มิติ (Decision) มี 3 มิติ คือ

1.1 มีส่วนร่วมอะไรบ้าง ซึ่งแบ่งเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยทางใดทางหนึ่ง (เช่น สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ
การบริหารกิจกรรม หรือการประสานงาน) การมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ และการมี
ส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน

1.2 มีส่วนร่วมกับใครบ้าง ได้แก่ มีส่วนร่วมกับชาวบ้าน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่
ทางราชการ นักพัฒนาเอกชน ทั้งนี้ให้พิจารณาถึงลักษณะของผู้เข้ามามีส่วนร่วม
ในเรื่อง เพศ สถานภาพครอบครัว อาชีพ และรายได้

1.3 มีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง ได้แก่ มีส่วนร่วมโดยสมัครใจ หรือถูกบังคับลักษณะ
รูปแบบการมีส่วนร่วม โดยผ่านองค์กรประชาชนหรือโดยตรง ขนาดของการมีส่วนร่วม
ผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมนั้น ช่วยเพิ่มพลังของประชาชน หรือเป็นเพียงแค่การติดต่อสัมพันธ์
กับนักพัฒนาเท่านั้น

2. บริบท (Contexts) มี 2 บริบท คือ

2.1 ลักษณะของโครงการ โดยพิจารณาจากลักษณะของสิ่งนำเข้าว่ามีความ
ซับซ้อนของเทคโนโลยีเพียงใด ลักษณะของประโยชน์ที่ได้รับ (ความเร็ว ง่าย ที่ได้รับประโยชน์)
และเงื่อนไขที่ต้องกำหนด เช่น การเข้าถึงการบริหารโครงการ ความยืดหยุ่นของโครงการ เป็นต้น

2.2 สภาวะแวดล้อมของกิจกรรมตามโครงการ ได้แก่ ปัจจัยทางประวัติศาสตร์
ปัจจัยทางกายภาพและธรรมชาติ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยทางการเมือง เป็นต้น

จากการศึกษาเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม สรุปได้ว่า แนวคิดการมีส่วนร่วมเป็นแนวคิดที่สำคัญในการพัฒนา ประเด็นในการมีส่วนร่วมนี้ก็มีนักวิชาการกำหนดไว้มากมาย โดยมีหลักสำคัญคือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาแผน และมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดของ อคิน รพีพัฒน์ (2527 : 107) มากำหนดเป็นตัวแปรตามในการวิจัย ครั้งนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

1. ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

วิษณุ อังคนารักษ์ (2518 : 4) อ้างถึงใน สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (2539 : 14) ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองในรูปปลัดขณะการกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐได้มอบหมายให้ท้องถิ่นทำเอง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครองและบริหารท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ให้ดำเนินไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ และประเมินผลตรงกับความต้องการของประชาชน โดยมีงบประมาณของตนเอง และมีอิสระในการบริหารพอสมควร

พรชัย เทพปัญญา (2541 : 1) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น คือ อำนาจหน้าที่ ที่จะกำหนด และการบริหารกิจการภายในเขตพื้นที่ ที่กำหนด และอาณาเขตของพื้นที่ ที่ว่านี้อยู่ภายในประเทศ และมีขนาดเล็กกว่าประเทศ และได้อธิบายเพิ่มเติมว่าการปกครองท้องถิ่น คือ การบริหารทางการเมืองของหน่วยย่อยของพื้นที่ และประชาชนของประเทศ ซึ่งมีขนาดเล็กที่สุด

วุฒิสาร ตันไชย (2547 : 1) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่า “การปกครองที่รัฐกลางหรือส่วนกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีพื้นที่ และประชาชนเป็นของตนเอง และองค์กรดังกล่าวต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม”

ลิจิต ซีรเวคิน (2548 : 36) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่า เป็น การปกครองโดยวิธีการ ซึ่งหน่วยการปกครองในท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่ปกครอง โดยอิสระ และได้รับอำนาจโดยอิสระ โดยความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้ โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง แต่การปกครองท้องถิ่นยังอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศมิใช่ได้ว่าได้กลายเป็นรัฐอธิปไตย

โกวิท พวงงาม (2550 : 17) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่า “องค์กรหนึ่งมีอาณาเขตของตนเอง มีประชากรตามที่หลักเกณฑ์กำหนด มีอำนาจและมีอิสระ ในการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตน โดยมีหน้าที่ให้บริการในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน ซึ่งประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว จะมีส่วนร่วมในการบริหารและปกครองตนเอง ด้วยตนเอง”

Wit (1961 : 1 - 2 อ้างถึงใน ชูวงศ์ ฉายะบุตร 2539 : 3) ได้ให้ความหมายของการปกครองปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจ ไปให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่นสร้างโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีอำนาจในการปกครองท้องถิ่นร่วมกันทั้งหมด หรืออำนาจบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักที่ว่าถ้าอำนาจ การปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้น การบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กร ของตนเองอันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรที่มีได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน จากความหมายการปกครองท้องถิ่นที่กล่าวมาในข้างต้น สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐได้มอบอำนาจหรือกระจายอำนาจการปกครองให้ท้องถิ่นเป็นผู้ดูแลกันเอง และดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกันเอง เพื่อสนองความต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นนั้น และสร้างโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจ ในการปกครองท้องถิ่นร่วมกัน แต่อยู่บนพื้นฐานที่รัฐต้องควบคุมความเป็นอิสระตามความเหมาะสม และควบคุมให้ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐด้วย

2. ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองของรัฐไม่ว่ารัฐใดในโลก และยุคใดสมัยใดก็ตามมีอยู่สองประการ ที่ขาดไม่ได้ คือ การรักษาความมั่นคงของรัฐและอำนวยความสุขแก่ประชาชน ซึ่งถือว่าเป็น วัตถุประสงค์อัน ทุกรัฐจะมีวิธีการใฝ่หาให้บรรลุ ซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าวทุกวิถีทางแต่เนื่อง โดยทั่วไปแล้วดินแดนของรัฐจะมีขอบเขตกว้างใหญ่ไพศาลและมีพลเมืองพำนักอาศัยกระจัด

กระจายกันทุกหนทุกแห่ง จึงเป็นการสุจริตที่รัฐบาลจะปกครอง โดยคุ้มครอง หรือรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ได้เสมอเหมือนกัน และยังความผาสุกให้ประชาชนอย่างทั่วถึงทุกที่

2.1 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาประชาธิปไตย

มี 5 ประการ คือ พจนศักราช ๒๕๓๖ (2532 : 56)

2.1.1 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถาบันให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน กล่าวคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นภาพจำลองของระบอบการเมืองของชาติ มีกิจกรรมทางการเมือง โดยเฉพาะการเลือกตั้ง เป็นการชักนำให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เป็นการฝึกหัดการตัดสินใจทางการเมือง

2.1.2 การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคงจะต้องเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยระดับท้องถิ่นก่อน เพราะการพัฒนาการเมืองในวงกว้างจะนำไปสู่ความเข้าใจการเมืองในระดับชาติโดยง่าย

2.1.3 การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนเกิดความรู้แจ่มแจ้ง ที่การเมือง (Political Maturity) กล่าวคือ ประชาชนรู้ถึงวิธีการเลือกตั้ง การตัดสินใจการบริหารการเมืองท้องถิ่น การต่อสู้แข่งขันกันตามวิถีทางการเมือง ทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมืองในที่สุด

2.1.4 การปกครองท้องถิ่น ทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีทางการเมืองของประชาชน ด้วยเหตุที่การเมืองท้องถิ่นมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงและใกล้ชิด เกี่ยวพันกับการเมืองระดับชาติ หากมีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอ ก็จะทำให้เกิดความศรัทธา มีชีวิตชีวา ต่อการปกครองท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวพันและเข้าสู่ระบบการเมืองตลอดเวลา

2.1.5 การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองในท้องถิ่น ทำให้นักการเมืองระดับชาติสูงขึ้นด้วยเหตุที่ได้รับคามนิยมนับถือจากประชาชน จึงทำให้ได้รับการเลือกตั้งในระดับสูงขึ้น

2.2 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นพื้นฐาน ชวงค์ ฉายะบุตร (2539 : 20) ได้สรุปไว้ ดังนี้

2.2.1 การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้เสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบ และหวงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตน

อยู่อาศัยอันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตยในที่สุด โดยประชาชนใช้ดุลพินิจในการเลือกผู้แทนที่เหมาะสม สำหรับผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้าไปบริหารกิจการท้องถิ่น ประชาชนจึงเกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ซึ่งนำมาสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

2.2.2 การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Self Government) กล่าวคือ การปกครองตนเองมิใช่การปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบื่องบน แต่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เองโดยเลือกบุคคลขึ้นมาบริหารงานของท้องถิ่นเอง ซึ่งถือว่าเป็นการปกครองตนเองโดยประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

2.3 การปกครองท้องถิ่นจึงมีความสำคัญหลายประการ ดังนี้

พิธีสิทธิ์ คำนวนลศิลป์ (2543 : 95)

2.3.1 การปกครองท้องถิ่นจะช่วยให้การแก้ปัญหาการปกครองสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง เพราะประชาชนรู้ปัญหาและเป็นผู้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และการแก้ปัญหานั้นย่อมได้ผล เพราะประชาชนรู้ปัญหาดีกว่าบุคคลอื่นเนื่องจากใกล้ชิดเหตุการณ์

2.3.2 การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองเท่ากับการฝึกฝนรู้จักการเรียนรู้การปกครองระดับชาติไปในตัว กล่าวอีกนัยหนึ่งการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนให้ประชาชนเรียนรู้การปกครองระดับชาติ ซึ่งอำนวยความสะดวกในการพัฒนาการทางการเมืองไปในตัว กล่าวอีกนัยหนึ่งการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนให้ประชาชนเรียนรู้การปกครองระดับชาติ ซึ่งอำนวยความสะดวกในการพัฒนาการทางการเมืองไปในตัว

1) การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระทางด้านการเงินและกำลังเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไปได้ส่วนหนึ่ง

2) การปกครองท้องถิ่นที่เข้มแข็งและบริหารงานมีประสิทธิภาพจะทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเชื่อมั่นและศรัทธาต่อท้องถิ่น ประชาชนจะรู้สึกว่ามีคุณภาพและมีส่วนได้เสียความสำนึก เช่นนี้ จะสร้างสรรค์พลเมืองที่รับผิดชอบ (Responsible Citizens) ให้แก่ประเทศชาติเป็นส่วนร่วม

3) การปกครองท้องถิ่นเป็นรากแก้วของการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองตนเอง

จากความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น จึงสรุปได้ว่าการปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญ คือ เป็นการปูพื้นฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยและเรียนรู้การปกครอง

ตนเอง เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่นได้หาทางสนองแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง ด้วยกลไกการบริหารต่าง ๆ ความสำคัญนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ

3. องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2537 : 32) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

- 3.1 หน่วยการปกครองท้องถิ่นได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมาย หน่วยการปกครองนั้น ๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล
 - 3.2 หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น ต้องไม่อยู่ในสายบังคับบัญชา (Hierarchy) ของหน่วยงานทางราชการ เพราะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy)
 - 3.3 หน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดตั้งขึ้น ต้องมาจากการเลือกตั้ง (Election) โดยประชาชนในท้องถิ่น เพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน (Political Participation)
 - 3.4 หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ (Revenue) โดยการขออนุญาตจากรัฐ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้นำมาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า
 - 3.5 หน่วยการปกครองท้องถิ่น ควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง
 - 3.6 หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ควรมีอำนาจในการออกข้อบังคับเพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติตามนโยบาย หรือความต้องการของท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้ข้อบังคับที่ขบถขัดแย้งไม่ขัดต่อกฎหมาย หรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ
 - 3.7 หน่วยการปกครองท้องถิ่นเมื่อได้รับการจัดตั้งแล้ว ยังอยู่ในความรับผิดชอบและอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนในส่วนรวม
- จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลักสำคัญในการกระจายอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม โดยการจัดตั้งของประชาชนในท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการปกครองตนเองเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่นได้หาทางสนองแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง ด้วยกลไกการบริหารต่าง ๆ เนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะต้องเกิดการทำหน้าที่ ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งนี้มีความเป็นอิสระ

ในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐไม่ได้ สิ่งสำคัญประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

1. ความหมายของการกระจายอำนาจ

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจไว้มากมาย ดังนี้
 ชวงศ์ ฉายะบุตร (2542 : 1 - 4) ให้ความหมาย การกระจายอำนาจ หมายถึง การที่รัฐมอบอำนาจหน้าที่ในการบริหารหรือกิจการบางอย่างให้องค์กรปกครองส่วนหรือสถาบันของรัฐไปกระทำหรือดำเนินการ โดยอยู่ในการควบคุมดูแลของรัฐ หรืออาจกล่าวอีกนัยว่าการกระจายอำนาจ หมายถึง การที่ส่วนกลางโอนหรือกระจายอำนาจทางปกครองบางส่วนให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเอง ส่วนกลางเพียงแต่คอยควบคุมมิให้ออกนอกเขตที่กฎหมายกำหนดไว้

ธเนศวร์ เจริญเมือง (2548 : 59) ได้ให้ความหมายการกระจายอำนาจ หมายถึง ระบบบริหารประเทศที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นต่าง ๆ มีอำนาจในการจัดการ ดูแลกิจการหลาย ๆ ด้านของตนเองไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการจัดการบริหารแทบทุกอย่างของท้องถิ่น

โกวิท พวงงาม (2548 : 36) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจว่า คือ การโอนกิจการบริหารสาธารณะบางเรื่อง จากรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนกลาง ไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศ หรือหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระจากการปกครองส่วนกลาง

จากความหมายของการกระจายอำนาจจึงสรุปได้ว่า การกระจายอำนาจเกิดจากการที่รัฐบาลกลาง มอบอำนาจการบริหารจัดการในท้องถิ่นให้คนในท้องถิ่นได้ดูแลพื้นที่ของตน และยังเป็นส่งเสริมการบริหารจัดการของชุมชนในท้องถิ่น ได้บริหารจัดการในท้องถิ่นตนเอง เพื่อไปสู่การพัฒนาด้านสาธารณะต่าง ๆ อย่างทั่วถึง เข้าใจปัญหาของตนเอง อยู่กับปัญหาฐานเหตุของปัญหาแก้ไขได้ทันเวลา โดยมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่และมีสถานภาพเป็นนิติบุคคล

2. หลักการกระจายอำนาจ

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของหลักการกระจายอำนาจไว้ ดังนี้

ทวีศักดิ์ ปักษา (2550 : 14) ได้สรุปหลักการกระจายอำนาจมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

2.1 มีความเป็นนิติบุคคล การกระจายอำนาจการปกครองนั้นจะต้องมี องค์การเป็นนิติบุคคลต่างหาก จากองค์การของรัฐบาลกลาง การมีองค์การเป็นนิติบุคคล ต่างหากนี้ก็ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน องค์การเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สินและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของตน

2.2 มีอำนาจในการบริหารงาน ความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นหลักที่ สำคัญในการกระจายอำนาจการปกครอง เพราะหากองค์การนั้น ไม่มีการอำนาจอิสระใน การปฏิบัติหน้าที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมี อำนาจในการปฏิบัติภารกิจของตนเอง ตลอดจนมีอิสระพอสมควรในการกำหนดนโยบายหรือ การตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้

2.3 ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและผู้ที่ทำหน้าที่นิติ บัญญัติ การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นของประชาชนนั้น อาจทำได้หลาย ระดับแล้วแต่ความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ เช่น ประชาชน บางคนอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่น เฉพาะการออกไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น แต่บางที่อาจเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองท้องถิ่นมากกว่านั้น ถึงกับสมัครเข้ารับ เลือกเป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อมีโอกาสเข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็น หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง

2.4 มีงบประมาณของตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอำนาจใน การจัดเก็บรายได้ตนเอง รวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ตั้งแต่การวางแผน ปฏิบัติหน้าที่ การจัดเก็บรายได้ การบริหารและการบริการประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

3. การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (2550 : 30,150 - 156) หมวด 5 ส่วนที่ 3 แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 78 กำหนดให้รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นของตนเอง พัฒนาเศรษฐกิจ สังคมท้องถิ่น ระบบสาธารณสุข ปลอดภัย การก่อสร้างพื้นฐานในท้องถิ่นให้ทั่วถึง และเทียบเท่ากันทั่วประเทศ ในด้านการปกครองท้องถิ่น หมวด 14 ตั้งแต่มาตรา 281 ถึงมาตรา 290 สรุปได้ว่า รัฐต้องให้ความเป็นอิสระ แก่ท้องถิ่นตามหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายมีอิสระในการกำหนดนโยบายในการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลท้องถิ่นเท่าที่จำเป็น ภายใต้กรอบของกฎหมาย และเพื่อกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังบัญญัติสิทธิของประชาชน ในการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นให้พ้นจากตำแหน่ง สามารถเสนอให้ สภาท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่น รวมทั้งการแต่งตั้งและพ้นจากตำแหน่งของพนักงานจ้างและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไปตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 284 จึงได้ตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ขึ้น

ซึ่งสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจหน้าที่ให้การจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองการจัดสัดส่วนภาษีอากร โดยต้องคำนึงถึงภารกิจหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง และมาตรา 12 ได้กำหนดให้คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา ซึ่งเป็นแนวทางรอบแนวคิด เป้าหมาย และแนวทางการกระจายอำนาจให้เป็นไปตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เพื่อให้การกระจายอำนาจเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2550 โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม

สรุปลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ดังต่อไปนี้

3.1 มีการจัดตั้งองค์กรขึ้นเป็นนิติบุคคลเพิ่มขึ้นจากส่วนกลาง หน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้มีหน้าที่ มีงบประมาณ มีทรัพย์สินเป็นของตนเองต่างหาก และไม่ขึ้นตรงกับหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนกลางเพียงแต่ควบคุมดูแล ให้การปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น

3.2 มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนนั้นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างใกล้ชิด ถ้าไม่มีการเลือกตั้งคณะผู้ปกครองท้องถิ่นเลยก็ไม่นับเป็นการกระจายอำนาจปกครองให้แก่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง

3.3 มีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองได้ตามสมควร การกระจายอำนาจการปกครองนั้นต้องกำหนดให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการบริหารงานหรือจัดทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้เองพอสมควร คือ มีอำนาจวินิจฉัยและดำเนินการได้เองด้วยงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ของตนเอง

3.4 มีงบประมาณรายได้เป็นของท้องถิ่น ตามหลักการกระจายอำนาจการปกครองนั้น หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณของตนเอง ซึ่งแตกต่างหากจากส่วนกลาง โดยมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ และทรัพย์สินตลอดจนเงินอุดหนุน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่าง ๆ

3.5 มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เป็นของท้องถิ่นของตนเอง นอกจากจะมีงบประมาณแยกออกเป็นสัดส่วนของตนเองแล้ว การกระจายอำนาจปกครองนั้น จะต้องมิมีเจ้าหน้าที่อื่นเป็นพนักงานของตนเป็นส่วนใหญ่หรือทั้งหมด เจ้าหน้าที่เหล่านั้นมิได้สังกัด กระทรวง ทบวงในส่วนกลาง โดยตรง แต่เป็นเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นแต่ละแห่งนั่นเอง

จากแนวคิดดังกล่าว การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการให้อิสระประชาชน ในการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง ให้มีอำนาจหน้าที่ โดยเฉพาะตามกรอบของกฎหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งการกระจายอำนาจนี้ จะมีการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการบริหาร โดยยังมีรัฐบาลกลางคอยกำกับดูแลท้องถิ่นเท่าที่จำเป็น

4. แนวทางการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.1 กรอบแนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดกรอบโดยยึดหลักการและสาระสำคัญ 3 ด้าน คือ

4.1.1 ด้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย และการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล และการเงินการคลังของตน โดยยังต้องอยู่ในการกำกับดูแล ต่อรัฐบาล กลางที่มีความเป็นรัฐเดี่ยว มีความเป็นเอกภาพของประเทศยังอยู่ มีสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข และรักษาความมั่นคงของชาติเอาไว้ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมือง การปกครองท้องถิ่นภายใต้ระบอบประชาธิปไตย

4.1.2 ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รัฐ จะต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการของตนเองได้มากขึ้น โดยปรับบทบาทและภารกิจของส่วนราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และภารกิจระดับมหภาค และภารกิจที่เกินขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการได้ กำกับดูแล

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านนโยบาย ด้านกฎหมายเท่าที่จำเป็น และยังให้การสนับสนุน ส่งเสริมด้านเทคนิค วิชาการ การตรวจสอบ ติดตามประเมินผล

2) ด้านประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐ จะต้องกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการ จากสาธารณะที่มีคุณภาพ และสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การบริหาร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และมีความรับผิดชอบ ต่อ ผู้ใช้บริการ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การดำเนินการ ติดตามงานต่าง ๆ

4.1.3 ขอบเขตการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามแผนการกระจายอำนาจ ให้แก่ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 คณะกรรมการ กระจายอำนาจ ได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขอบเขต ดังนี้

1) รัฐกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ อำนาจการตัดสินใจ อำนาจ การเงินการคลัง และบุคลากร ให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สร้างความพร้อมส่งเสริมให้ ประชาชนและสังคมเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

2) รัฐจะดำเนินการปรับบทบาทของราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ปรับโครงสร้างภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง พัฒนาโครงสร้างและกลไก เพื่อสนับสนุนการกระจายอำนาจ สร้างระบบการติดตามตรวจสอบ ดูแลประเมินประสิทธิภาพของการบริหารงาน

5. ลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจปกครองให้แก่ท้องถิ่น

5.1 มีการจัดตั้งองค์กรขึ้นเป็นนิติบุคคลเพิ่มขึ้น จากส่วนกลาง หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหน้าที่ มีงบประมาณ มีทรัพย์สินเป็นของตนเองต่างหาก และไม่ขึ้นตรงกับหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนกลางเป็นเพียงแต่ควบคุมดูแล ให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น

5.2 มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างใกล้ชิด ถ้าไม่มีการเลือกตั้งคณะผู้ปกครองท้องถิ่นเลยก็ไม่นับการกระจายอำนาจปกครองให้แก่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง

5.3 มีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองได้ตามสมควร การกระจายอำนาจปกครองนั้น ต้องกำหนดให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการบริหารงานหรือจัดทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้เองพอสมควร คือ มีอำนาจวินิจฉัยและดำเนินการได้เองด้วยงบประมาณ และเจ้าหน้าที่ของตนเอง

5.4 มีงบประมาณและรายได้เป็นของท้องถิ่น ตามหลักการกระจายอำนาจปกครองนั้น หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณของตนเองซึ่งแยกต่างหากจากส่วนกลาง โดยมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ และทรัพย์สิน ตลอดจนเงินอุดหนุน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการต่าง ๆ

5.5 มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เป็นของท้องถิ่นของตนเอง นอกจากจะมีงบประมาณแยกออกเป็นสัดส่วนของตนเองแล้ว การกระจายอำนาจปกครองนั้นจะต้องมีเจ้าหน้าที่อันเป็นพนักงานของตนเป็นส่วนใหญ่หรือทั้งหมด เจ้าหน้าที่เหล่านี้มิได้สังกัดกระทรวง ทบวงในส่วนกลางโดยตรง แต่เป็นเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นแต่ละแห่งนั่นเอง

จากแนวคิดดังกล่าว มีการจัดตั้งองค์กรขึ้นเป็นนิติบุคคลเพิ่มขึ้นจากส่วนกลาง มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง มีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองได้ตามสมควร มีงบประมาณและรายได้เป็นของท้องถิ่น และมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เป็นของท้องถิ่นของตนเอง

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา

1. ความหมายของการวางแผน

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการวางแผนไว้ ดังนี้

บัญชรแก้วส่อง (2535 : 20) อธิบายว่า การจัดทำแผนเป็นการกำหนดนโยบาย เป้าหมายวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงาน และค่าใช้จ่าย หลังจากวิเคราะห์วินิจฉัยสภาพปัญหา และประเมินความต้องการในอนาคต แล้วจึงกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายขององค์ ตามช่วงเวลาที่กำหนดจากนั้น กำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณ และคุณภาพ และกำหนดวิธีการ เพื่อบรรลุเป้าหมายนั้น ตลอดจนกำหนดค่าใช้จ่ายที่จะใช้ในอนาคตและทดสอบความเป็นไปได้

Koontz (1967 : p.21; อ้างถึงใน บัญชรแก้วส่อง. 2535 : 21) อธิบายว่า การวางแผนเป็นการพิจารณาและกำหนดแนวทางปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา เปรียบเสมือนเป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่างปัจจุบันและอนาคต (Where We are to Where We Want to Go) เป็นการคาดการณ์สิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น ฉะนั้น การวางแผนจึงเป็นกระบวนการทาง สถิติปัญหาที่พิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติงานมีรากฐานการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์ความรู้ และการคาดคะเน

Dale (1969 : 766) อธิบายว่าการวางแผนคือการทำงานที่องค์กรได้ตั้งวัตถุประสงค์ และเป้าหมายไว้แล้วมีการดำเนินงานให้บรรลุผลด้วยวิธีการที่ได้ตัดสินใจแล้วว่าดีที่สุด

อุทัยหิรัญโต. (2525 : 88 - 89) อธิบายว่า การวางแผนจึงมีความเกี่ยวข้องกับ การคาดการณ์ต่าง ๆ ในอนาคตและตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดโดยผ่านกระบวนการ คิดก่อนทำ ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า การวางแผนคือความพยายามที่เป็นระบบ เพื่อตัดสินใจเลือก แนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับอนาคต เพื่อให้้องค์การบรรลุผลที่ปรารถนา

สรุปได้ว่า การวางแผนเป็นการกำหนดนโยบาย เป้าหมายวัตถุประสงค์ และวิธีการ ดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ หรือเป็นการเลือกแนวทางและวิธีการปฏิบัติที่ดี ที่สุดและเหมาะสมที่สุด โดยผ่านกระบวนการคิดเป็นระบบ เพื่อตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติ ที่ดีที่สุดสำหรับการปฏิบัติงานในอนาคต

2. ความสำคัญของการวางแผน

อุทัยหิรัญโต (2525 : 90) อธิบายความสำคัญของการวางแผน ดังนี้

1. เป็นการลดความไม่แน่นอน และปัญหาความยุ่งยากซับซ้อน ที่จะเกิดขึ้น

ในอนาคตทั้งนี้ เพราะการวางแผนเป็นการจัดโอกาสทางด้านจัดการให้ผู้วางแผนมีสายตากว้างไกลมองเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอนาคตที่อาจเกิดขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ปัญหาความต้องการของประชาชนในสังคมนั้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ดังนั้น องค์กรจึงจำเป็นต้องเตรียมตัวและเผชิญกับสิ่งที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความผันผวนของสิ่งแวดล้อมอัน ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจสังคมและการเมือง เป็นต้น

2. ทำให้เกิดการยอมรับแนวความคิดใหม่ ๆ เข้ามาในองค์กรทั้งนี้เนื่องจากปรัชญาของการวางแผนยึดถือและยอมรับเรื่องการเปลี่ยนแปลง ไม่มีสิ่งใดอยู่อย่างนิรันดร จึงทำให้มีการยอมรับแนวความคิดเชิงระบบ (System Approach) เข้ามาใช้ในองค์กรยุคปัจจุบัน

3. ทำให้การดำเนินการขององค์กรบรรลุถึงเป้าหมายที่ปรารถนาทั้งนี้ เพราะการวางแผนเป็นงานที่ต้องกระทำเป็นจุดเริ่มแรกของทุกฝ่ายในองค์กรทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันการดำเนินการเป็นไปด้วยความมั่นคงและมีความเจริญเติบโต

4. เป็นการลดความสูญเปล่าของหน่วยงานที่ซ้ำซ้อน เพราะการวางแผนทำให้มองเห็นภาพรวมขององค์กรที่ชัดเจน และยังเป็นกรอำนวยความสะดวกในการจัดระเบียบขององค์กรให้มีความเหมาะสมกับลักษณะงานมากยิ่งขึ้น เป็นการจำแนกงานแต่ละแผนกไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกัน

5. ทำให้เกิดความแจ่มชัดในการดำเนินงาน เนื่องจากการวางแผนเป็นการกระทำโดยอาศัยทฤษฎีหลักการและงานวิจัยต่าง ๆ (A Rational Approach) มาเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในอนาคตอย่างเหมาะสม กับสภาพองค์กรที่ดำเนินอยู่

3. ประเภทของแผน

การแบ่งประเภทของแผนอาจใช้วิธีการต่าง ๆ กันแล้วแต่จะพิจารณาในแง่ใดแต่โดยทั่วไป การแบ่งประเภทของแผนใช้เกณฑ์ 3 อย่างคือแบ่งตามระยะเวลาแบ่งตามขอบเขตของกิจการและแบ่งตามการนำไปใช้ (Dale (1969 : 566) แบ่งประเภทของแผน ดังนี้

1. การแบ่งตามระยะเวลา (Time Horizon) การแบ่งตามเกณฑ์นี้ใช้วิธีง่าย ๆ 3 ประเภท คือ แผนระยะสั้น (Short - range Plan) หมายถึง แผนที่ครอบคลุมเวลาการใช้แผนไม่เกิน 1 ปี แผนระยะกลาง (Intermediate - range Plan) เป็นแผนที่ครอบคลุมเวลา 1 ถึง 2 ปี และแผนระยะยาว (Long - range Plan) คือ แผนที่มีระยะเวลาการใช้แผนครอบคลุมเวลาเกิน 2 ปีขึ้นไป จนถึง 5 ปีหรือเกินกว่านั้น การแบ่งตามระยะเวลาทำให้มีความแตกต่างกันในเรื่องต่าง ๆ เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์สำหรับแผนระยะสั้นจะต้องชัดเจนขณะที่วัตถุประสงค์สำหรับแผนระยะยาวจะเปิดกว้างขวางมากกว่าการมีส่วนร่วมในการวางแผนก็แตกต่างกันกล่าว

คือ หากเป็นแผนระยะยาวผู้บริหารระดับสูงจะเข้ามาเกี่ยวข้องแต่ถ้าเป็นแผนระยะสั้นผู้บริหารระดับกลางและระดับล่างเข้ามามีส่วนมากกว่า แต่อย่างไรก็ตามฝ่ายบริหารทุกระดับจะต้องเข้าใจและร่วมกันในการกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนระยะยาวด้วยเช่นกัน เพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งแผนระยะสั้น ระยะปานกลางและระยะยาว มิฉะนั้น จะก่อให้เกิดความสับสนและขัดกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กร

2. การแบ่งตามขอบเขตของกิจกรรมที่ทำ (Scope of Activity) การแบ่งตามเกณฑ์นี้จะแยกแผนออกเป็น 2 ประเภทคือแผนกลยุทธ์ (Strategic Plan) กับแผนดำเนินงาน (Operational Plan) แผนกลยุทธ์เป็นแผนที่ทำขึ้น เพื่อสนองความต้องการในระยะยาวและรวมเอากิจกรรมทุกอย่างขององค์กรผู้บริหารระดับสูงที่วางแผนกลยุทธ์จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ ของทั้งองค์กรแล้วตัดสินใจว่าจำทำอย่างไร และจะจัดสรรทรัพยากรอย่างไร จึงจะทำให้องค์กรสำเร็จตามเป้าหมายนั้น จะต้องใช้เวลาในการกำหนดกิจกรรมที่แตกต่างกันในแต่ละหน่วยงานรวมถึงทิศทางดำเนินงาน ที่ไม่เหมือนกันให้อยู่ในแนวเดียวกัน การตัดสินใจที่สำคัญของแผนกลยุทธ์ก็คือ การเลือกวิธีการในการดำเนินงานและการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เหมาะสม เพื่อที่จะนำพาองค์กรให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์แวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

แผนดำเนินงานเป็นแผนที่กำหนดขึ้นมาใช้สำหรับแต่ละกิจกรรมโดยเฉพาะ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแต่ละกิจกรรม ซึ่งเท่ากับเป็นแผนงานเพื่อให้แผนกลยุทธ์บรรลุผล หรือเป็นการนำแผนกลยุทธ์ไปใช้นั่นเอง แผนดำเนินงานที่แยกเป็นแต่ละกิจกรรม ก็ได้แก่แผนการผลิตแผนการเงินแผนการตลาดแผนทรัพยากรมนุษย์และแผนอุปกรณ์ เป็นต้น

แผนการผลิต (Production Plan) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดวิธีการและเทคโนโลยีที่จะนำไปใช้กับการผลิตสินค้าและบริการขององค์กร

แผนการเงิน (Financial Plan) เป็นเรื่องเกี่ยวกับเงินที่นำไปใช้สนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กร

แผนการตลาด (Marketing Plan) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการขายและการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการขององค์กร

แผนทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Plan) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการคัดเลือกและการบรรจุคนให้ทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ

แผนอุปกรณ์ (Facilities Plan) เป็นเรื่องเกี่ยวกับอุปกรณ์และการวางผังที่ใช้สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กร

3. การแบ่งตามการนำไปใช้ (Frequency of Use) การแบ่งตามเกณฑ์นี้แยกเป็น 2 ประเภทคือแผนที่ใช้ครั้งเดียว (Single - use Plan) กับแผนที่ใช้ประจำ (Standing - use Plan) แผนที่ใช้ครั้งเดียว หมายถึง แผนที่หมดไปกับการใช้หนึ่งครั้งแล้วบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนงานนั้น การใช้แต่ละครั้งถือตามเวลาเช่น 3 เดือน 1 ปี เป็นต้นตัวอย่างของแผนที่ใช้ครั้งเดียวคืองบประมาณและโครงการงบประมาณเป็นแผนกำหนดการใช้ทรัพยากรให้กับกิจกรรมแต่ละอย่างภายในเวลาที่กำหนดงบประมาณแบ่งเป็น 3 ประเภทคืองบประมาณคงที่ (Fixed Budget) งบประมาณยืดหยุ่น (Flexible Budget) และงบประมาณฐานศูนย์ (Zero - based Budget) งบประมาณที่จัดสรรทรัพยากรให้จำนวนคงที่แน่นอนกับโครงการหรือหน่วยงานตามระยะเวลาที่กำหนดแต่จะใช้เกินกว่าจำนวนที่จัดสรรไม่ได้ เช่น กำหนดเงินจำนวน 20,000 บาทในการซื้อเครื่องจักรภายใน 1 ปี

งบประมาณยืดหยุ่นจัดสรรทรัพยากรให้กับกิจกรรมตามสัดส่วนของ การทำกิจกรรมนั้น ๆ จำนวนเงินงบประมาณสัมพันธ์กับกิจกรรม ซึ่งอาจเป็นวงเงินที่เพิ่มขึ้นได้แล้วแต่ระดับของแต่ละกิจกรรมเช่นการกำหนดค่าใช้จ่ายเงินเพิ่มขึ้น ในการจ้างคนทำการผลิตหากผลิตได้จำนวนผลผลิตเกินกว่าจำนวนที่กำหนดงบประมาณฐานศูนย์เป็นการจัดสรรทรัพยากรให้กับกิจกรรมหรือโครงการ โดยถือเสมือนว่ากิจกรรมหรือโครงการนั้นเกิดขึ้นใหม่ โดยถือว่าแต่ละกิจกรรมหรือโครงการใช้ทรัพยากรนั้นหมดไป แม้ว่าจะมีทรัพยากรเหลือก็ให้ถือว่าไม่มีหรือศูนย์เมื่อเริ่มโครงการใหม่ก็มีการจัดสรรทรัพยากรขึ้นมาการจัดทำงบประมาณฐานศูนย์เพื่อกำหนดลำดับความสำคัญของกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของงบประมาณเป็นเรื่องใหม่ทั้งหมดแยกออกจากกันในแต่ละงวดของงบประมาณ

โครงการ (Project) เป็นแผนที่ใช้ครั้งเดียวอย่างหนึ่ง ซึ่งระบุกิจกรรมต่าง ๆ ทุกอย่างที่ต้องนำไปใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยการเชื่อมกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกันตามระยะเวลาตามเป้าหมายและทรัพยากรที่ใช้โครงการเน้นที่การบริหารเวลาหมายความว่าต้องทำให้สำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังว่ากิจกรรมอะไรทำก่อนกิจกรรมอะไรที่ต้องทำตามลำดับ จนทุกอย่างสำเร็จสมบูรณ์ตามเวลา

แผนที่ใช้ประจำเป็นแผนที่ใช้ซ้ำ ๆ กันตลอดเวลาเมื่อใช้ไปแล้วก็กลับมาใช้อีก ซึ่งไม่เหมือนกับแผนที่ใช้ครั้งเดียวอย่างงบประมาณเมื่อใช้แล้วก็หมดไปหรือจบโครงการหากจะใช้ก็ต้องตั้งงบประมาณขึ้นมาใหม่ซึ่งเป็นคนละแผนกันแต่แผนประจำเกิดขึ้นซ้ำ ๆ กันอย่างเช่นนโยบายกระบวนการปฏิบัติงานและกฎเกณฑ์เป็นต้นนโยบาย (Policy) เป็นคำแถลงอย่างกว้างๆสำหรับใช้เป็นแนวในการบริหารงานหรือแนวทางการทำงานซึ่งผู้บริหารหรือ

ผู้ปฏิบัติสามารถใช้ดุลพินิจตัดสินใจได้ นโยบายจะกำหนดขอบเขตหรือแนวทางในการตัดสินใจไม่ใช่เป็นการกระทำว่าต้องทำอย่างนั้นอย่างนี้แต่จะเน้นเฉพาะเรื่องที่สำคัญที่จะทำให้การตัดสินใจเป็นไปในแนวทางเดียวกันเช่นนโยบายของบริษัท McDonald's ระบุว่าจะไม่ใช้สัมปทานแก่บุคคลที่เป็นเจ้าของร้านอาหาร Fast - Food อยู่ก่อนแล้วเป็นต้น

กระบวนการปฏิบัติงาน (Procedure) เป็นการระบุขั้นตอนของการกระทำว่าจะทำอะไรก่อนหลังอย่างไร โดยไม่ต้องใช้ดุลพินิจตัดสินใจกระบวนการเป็นขั้นตอนการทำงานหรือบอกวิธีทำงานไม่ใช่การใช้ความคิดซึ่งมีรายละเอียดแน่นอนว่าต้องทำกิจกรรมอะไรไว้ชัดเจนและมักจะข้ามหน่วยงานหรืออยู่ในหน่วยงานเดียวก็ได้เช่นกระบวนการสั่งซื้อสินค้าของลูกค้าอาจต้องผ่านฝ่ายขายฝ่ายการเงินฝ่ายบัญชีฝ่ายผลิตและฝ่ายส่งของต้องผ่านหลายหน่วยงานหรืออาจผ่านฝ่ายเดียวก็ได้เช่นบริษัท McDonald's ระบุขั้นตอนในการปรุง Big Macs ว่าจะปรุงอย่างไรจะต้องผสมอย่างไรหรืออบไว้ในเตาเป็นเวลาเท่าไร เป็นต้น

กฎเกณฑ์หรือข้อบังคับ (Rule and Regulation) เป็นแผนประจำที่แคบและชัดเจนที่สุดซึ่งระบุว่าอะไรต้องกระทำหรือไม่ต้องกระทำเป็นการบอกถึงการตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน โดยไม่ต้องอาศัยการใช้ดุลพินิจเลยมีความแตกต่างกับกระบวนการปฏิบัติงานตรงที่ไม่ต้องมีลำดับเวลาก่อนหลังของการกระทำกระบวนการปฏิบัติงานเป็นเสมือนลำดับของกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับอาจเป็นส่วนหนึ่งหรือไม่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการปฏิบัติงานก็ได้เช่นขณะปฏิบัติงานห้ามสูบบุหรี่ก็เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการปฏิบัติงานหรือถ้าบริษัท McDonald's มีกฎเกณฑ์ว่าห้ามลูกค้าใช้โทรศัพท์ของบริษัทก็ไม่ใช่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการปฏิบัติงาน

ในแง่ของการเข้าไปเกี่ยวข้องกับแผนมากน้อยเพียงใดอาจแยกได้คือผู้บริหารระดับสูงจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับแผนระยะยาวแผนกลยุทธ์และแผนที่ใช้ประจำมากผู้บริหารระดับกลางจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับแผนดำเนินงานแผนแผนที่ใช้ประจำมากส่วนผู้บริหารระดับล่างจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับแผนระยะสั้นและแผนที่ใช้ครั้งเดียวมาก

4. หลักสำคัญในการวางแผนองค์กร ได้อธิบายไว้ 4 ประการคือ

1. ต้องมาจากวัตถุประสงค์ของหน่วยงานเป็นอันดับแรกความต้องการขององค์กรถือว่าเป็นวัตถุประสงค์ ซึ่งวัตถุประสงค์ต้องมาก่อนการวางแผนดังนั้น การกระทำตามแผนจึงเป็นสิ่งทำให้วัตถุประสงค์ของแผนบรรลุเป้าหมาย

2. แผนหรือการวางแผนจะเกิดขึ้นมาก่อนการจัดองค์กรหรือหน่วยงาน (Primary of Planning) คือการจัดองค์กร (Organizing) การเลือกบุคคลเข้ามาทำงานบรรจุแต่งตั้งเลื่อนขั้น

เลื่อนตำแหน่งการฝึกอบรมการปฏิบัติงานทางวินัยต่อบุคคล (Staffing) การอำนวยความสะดวก (Directing) และการควบคุมงาน (Controlling) ทั้งนี้เพื่อการปฏิบัติที่สนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานแต่งงานวางแผนเป็นงานที่ต้องทำเป็นอันดับแรกก่อนงานเหล่านี้ จะเกิดขึ้นและเป็นพื้นฐานที่ทำให้งานดังกล่าวประสานงานกันอย่างแท้จริง

3. การวางแผนเป็นงานที่ปฏิบัติอยู่ทุกขั้นตอน ของผู้ปฏิบัติงาน (Rervasiveness of Planning) ถึงแม้ผู้บริหารจะมีงานอื่น ๆ มากแต่การวางแผนนักวางแผน ก็ต้องรับผิดชอบไม่ว่าจะเป็นโดยตรงหรือโดยอ้อมก็ตาม

4. เครื่องมือช่วยหรือประสิทธิภาพของแผนนั้น (Efficiency of Planning) อาจวัดได้โดยอาศัยเครื่องมือต่าง ๆ เช่นคนเงินวัสดุการบริหารและกำลังคน

4. ลำดับขั้นในกระบวนการวางแผน

การดำเนินงานใด ๆ ก็ตามควรจะมีลำดับขั้นและขั้นตอนทั้งนี้ เพื่อให้งานนั้นมีประสิทธิภาพการวางแผนก็เช่นกัน จำเป็นต้องทำต่อเนื่องเป็นกระบวนการลำดับขั้นในการวางแผนประกอบด้วยขั้นตอน ต่อไปนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Setting Objectives) เป็นงานอันดับแรกที่นักวางแผนจะดำเนินการทั้งนี้ เพื่อให้รู้ทิศทางที่จะก้าวเดินต่อไปข้างหน้า เพราะการวางแผนเป็นเรื่องของอนาคตซึ่งได้กล่าวมาแล้วและเป็นพื้นฐานที่จะเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ในองค์การสิ่งสำคัญที่จะต้องตระหนักในการวางแผนคือแผนที่วางจะต้องมีความชัดเจนทั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกในองค์การเกิดความเข้าใจในทิศทางเดียวกันอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานและมีการประสานงานกัน

2. พัฒนาข้อตกลงที่เป็นตัวกำหนดขอบเขตในการวางแผน (Developing the Planning Premises) ผู้วางแผนจะต้องกำหนดข้อตกลงต่าง ๆ ที่จะขอบเขตในการวางแผนเพื่อสามารถคาดการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ในอนาคตได้ถูกต้องใกล้เคียงการกำหนดข้อตกลงเบื้องต้นจะนำมาเป็นพื้นฐานในการวางแผนขอบเขตและข้อตกลงต่าง ๆ ที่เป็นผลมาจากข้อมูลและปัจจัยภายนอก เช่นการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้านเทคโนโลยีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมเศรษฐกิจ และการเมือง ความรู้สึกของประชาชนนอกจากปัจจัยภายนอกแล้วการวางแผนจะต้องตระหนักถึงข้อมูลและปัจจัยภายในองค์การด้วยจึงจะทำให้ข้อตกลงที่กำหนดขึ้นมาจากข้อมูลรอบด้านอันเป็นผลทำให้ข้อมูลที่นำมาใช้เป็นกรอบในการวางแผนมีความเชื่อถือได้มากขึ้น

3. พิจารณาข้อจำกัดต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการวางแผน (Reviewing all Possible Limitations on Planning) ข้อจำกัดต่าง ๆ มักเกิดขึ้นเสมอในการทำงานใด ๆ ฉะนั้นถ้าผู้วางแผนได้มีการพิจารณาและคำนึงสิ่งเหล่านี้แล้วก็จะสามารถจัดข้อจำกัดต่าง ๆ ให้เหลือน้อยลง สิ่งที่ควรนำมาพิจารณาคาดการณ์ในการวางแผน ได้แก่ ขอบเขตอำนาจหน้าวัสดุ อุปกรณ์สภาพทางการเงินตลอดจนบุคลากรต่าง ๆ ในองค์การเป็นต้นซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีน้ำหนักสำคัญในการกำหนดแผนงานที่จะดำเนินการต่อไป

4. พัฒนาทางเลือก (Developing Alternatives) ในการวางแผนผู้วางแผนควรได้แสวงหาทางเลือกต่าง ๆ ที่จะเป็นแนวทางในการดำเนินการตามแผนนั้นเพราะบางครั้งการดำเนินการตามแผนหนึ่ง ๆ ไม่ใช่มีแนวทางปฏิบัติแนวเดียวที่จะบรรลุความสำเร็จของแผนนั้นแต่อาจมีแนวปฏิบัติหลาย ๆ แนวที่สามารถไปถึงวัตถุประสงค์ของแผนนั้น ได้เช่นกัน ฉะนั้น ผู้วางแผนจำเป็นต้องคิดถึงแนวทางต่าง ๆ หลาย ๆ แนวที่กำหนดกิจกรรมในการวางแผน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการพัฒนาความคิดของผู้วางแผนให้มีความหลากหลายตามข้อมูลต่าง ๆ

5. ประเมินทางเลือก (Evaluating the Alternatives) การประเมินทางเลือกนี้ต้องการหลังจากได้มีการพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ แล้วผู้วางแผนจำเป็นต้องศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ของทางเลือกแต่ละแนวประกอบว่าเป็นไปจะได้มากน้อยแค่ไหน ที่ทางเลือกเหล่านี้จะทำให้องค์การดำเนินไปได้ แล้วจึงตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เป็นไปได้สูงสุด (The Most Feasible Alternatives) สิ่งที่เป็นข้อคิดสำหรับผู้วางแผนในการประเมินทางเลือกนั้นก็คือไม่มีวิธีใดที่ให้ผลสูงสุดเพียงวิธีเดียว ฉะนั้นผู้วางแผนควรตัดสินใจเลือกทางเลือกสองแนวทางหรือมากกว่า และนำทางเลือกที่เลือกแล้วมาหลอมรวมกัน เพื่อเป็นแผนที่เป็นไปได้มากที่สุด (The Most Feasible Plan) ในการปฏิบัติ

6. เปลี่ยนแปลงแผนสู่การปฏิบัติ (Converting Plans into Actions) ผู้วางแผนต้องทำการเปลี่ยนแปลงแผนสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะออกมาในรูปการกำหนดเป็นนโยบาย (Policies) ตารางการทำงาน (Schedules) และงบประมาณ (Budgets) การเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่กล่าวนี้ จะช่วยเป็นแนวทางในการดำเนินการปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น

5. ความเป็นมาของแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบล

การวางแผนการพัฒนาเป็นการมองไปข้างหน้าอาจเป็นช่วงสั้น ระยะปานกลาง หรือระยะยาว เป็นกระบวนการกำหนดการใช้ทรัพยากรขององค์กร โดยกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้าให้บรรลุภารกิจวัตถุประสงค์ นโยบายและเป้าหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในอนาคต

การที่ท้องถิ่นจะพัฒนาไปในทิศทางใดจำเป็นต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์หรือภาพในอนาคตและแปลงมาสู่การปฏิบัติ ดังนั้นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยจึงได้ปรับปรุง ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และได้กำหนดการวางแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ 3 ประเภทคือ

1. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาว
2. แผนพัฒนาสามปีเป็นแผนพัฒนาแบบหมุนเวียน (Rolling Plan)

ที่ต้องการทบทวนทุกปีซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

3. แผนการดำเนินงานเป็นแผนพัฒนาที่แสดงถึงรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาและกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมด ในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณนั้น

6. ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี

เนื่องจาก แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเอกสารแผนพัฒนาที่ต่อเนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนาระยะปานกลาง มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเอกสารข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ เป็นการนำแผนงานและโครงการที่กำหนดไว้แล้วในแผนพัฒนาระยะปานกลางมาพิจารณาดำเนินการสำหรับปีนั้น ๆ ทั้งนี้จะมีรายละเอียดและลักษณะเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งจะบรรจุไว้ในเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี และสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันที เมื่อได้รับงบประมาณของปีนั้น นอกจากนี้แผนงานและโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีความพร้อม ดังนี้

ประการแรกด้านความแน่นอนของกิจกรรมที่จะดำเนินการรวมทั้งมีการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

ประการที่สองมีความเรียบร้อยในด้านแบบแผนและรายการทางเทคนิค

ประการสุดท้ายมีความพร้อมในด้านรายละเอียดในการคิดค่าใช้จ่ายหรือราคาของแผนงานและโครงการ ดังนั้น แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีลักษณะกว้าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เป็นเอกสารแผนพัฒนาที่มีวัตถุประสงค์เป้าหมายในการพัฒนาไว้
อย่างแน่ชัด และมีลักษณะเจาะจงของปีจะดำเนินการ

2. เป็นเอกสารแผนพัฒนาที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาระยะปานกลาง รวมถึงงบประมาณ และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปีนั้น ๆ

3. เป็นแผนพัฒนาที่มีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวน เพื่อปรับปรุงทุกปี

7. วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

1. เพื่อแสดงความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
2. เพื่อแสดงแนวทางการพัฒนาและวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนและมีลักษณะเฉพาะเจาะจงที่ดำเนินการ
3. เพื่อแสดง โครงการ / กิจกรรมการพัฒนาที่จะดำเนินการเป็นห้วงระยะเวลาสามปี
4. เพื่อแสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์พัฒนากับงบประมาณรายจ่ายประจำปี
5. เพื่อนำไปเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

8. ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบล

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 ข้อ 17 การจัดทำแผนพัฒนาสามปี ให้ดำเนินการตามระเบียบนี้ โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับประชาคมท้องถิ่นกำหนดประเด็นหลักการพัฒนาให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมาย เพื่อการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารวมทั้งสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของประชาคม และชุมชน โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่าง ๆ และข้อมูลในแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรวบรวมประเด็นหลักการพัฒนาปัญหาความต้องการและข้อมูลนำมาจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น
3. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปี เพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

4. ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาสามปี และประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาสามปี ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ความเห็นชอบก่อนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี ต่อไป

9. ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

แผนพัฒนาสามปีเป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้นการจัดทำแผนพัฒนาสามปีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการมี 7 ขั้นตอนด้วยกันคือ

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดทำแผนมี 2 กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ คือ

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนาพบผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบแจ้งโครงการที่ได้รับอนุมัติให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนา

1. สรุปรยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น

2. จัดประชุมประชาคมท้องถิ่นร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการพัฒนาที่จะทำแผนพัฒนาสามปี

3. พิจารณาว่าจะมีโครงการ / กิจกรรมอะไรบ้างที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแนวทางการพัฒนาที่คัดเลือกมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนา

4. โครงการ / กิจกรรมจะมีจำนวนมากจึงต้องดำเนินการดัง ต่อไปนี้

4.1 พิจารณาความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างยุทธศาสตร์หรือระหว่างแนวทางการพัฒนา

4.2 ให้พิจารณานำโครงการ / กิจกรรมจากแผนชุมชนที่เกินขีดความสามารถในการดำเนินการของชุมชน ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนามาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

4.3 มีการจัดลำดับความสำคัญ ของโครงการ กิจกรรม เพื่อที่จะบรรจุลงในแผนพัฒนาสามปี ได้อย่างเหมาะสมและ เพื่อทำแผนพัฒนาสามปีในช่วงถัดไป

4.4 การกำหนดกิจกรรมจะต้องคำนึงถึงงบประมาณรายรับ – รายจ่ายทรัพยากรการบริหาร โครงการที่สามารถดำเนินการได้เอง โครงการที่ขอรับการสนับสนุน

จากหน่วยงานอื่น เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ของการพัฒนาแนวทางการพัฒนาที่เลือก
2. การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยการประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา การคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาการตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปี

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

1. คัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์พัฒนามาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา
2. พิจารณากำหนดโครงการ / กิจกรรมการพัฒนาโดยดูจาก
 - 2.1. ความจำเป็นเร่งด่วน
 - 2.2. ชัดความสามารถทางทรัพยากรการบริหารขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น

- 2.3 ความเชื่อมโยงของกิจกรรมและระยะเวลาที่จะดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำรายละเอียดโครงการ / กิจกรรมการพัฒนา

โดยคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีมาจัดทำรายละเอียดโครงการในด้านเป้าหมายผลผลิตผลลัพธ์งบประมาณระยะเวลาผู้รับผิดชอบและตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเน้นโครงการ / กิจกรรมที่จะต้องทำในปีแรกเพื่อให้สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้

ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

1. ประกอบด้วย 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 บทนำ

ส่วนที่ 2 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

ส่วนที่ 4 สรุปยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

ส่วนที่ 5 บัญชีโครงการพัฒนา

ส่วนที่ 6 การนำแผนพัฒนาสามปีไปปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

2. จัดเวทีประชาคมเพื่อเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีและรับฟังข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุงให้สมบูรณ์ต่อไป

3. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนำร่างแผนพัฒนาสามปีที่ปรับปรุงแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

ขั้นตอนที่ 7 การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

1. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีที่ผ่านการพิจารณาให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น

2. ผู้บริหารท้องถิ่นนำร่างแผนพัฒนาสามปีเสนอขอรับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น

3. เมื่อได้รับอนุมัติ สภาท้องถิ่นจะส่งแผนพัฒนาสามปีให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้ และนำไปปฏิบัติ รวมทั้งแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประกาศให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบโดยทั่วกัน

10. ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

การจัดทำแผนพัฒนาสามปี เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้พิจารณาอย่างรอบคอบ ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยงและส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลนำมาตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด

การทบทวนแนวคิดและหลักการที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ทำให้ทราบว่า ธรรมชาติที่แท้จริงของการมีส่วนร่วมในอันที่จะทำให้การดำเนินการใด ๆ ประสบผลสำเร็จได้นั้นต้องเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนหรือมากขึ้นตอน มากที่สุดมิใช่มีส่วนร่วมเพียงขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งประชาชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในขบวนการตั้งแต่เริ่มต้นกล่าวคือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหา รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาก็มีส่วนร่วม ในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผนการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนาอันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเองทั้งในลักษณะของปัจเจกชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะกลุ่มหรือองค์กร ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงได้ใช้แนวความคิดดังกล่าวข้างต้นมาใช้ในการศึกษา ครั้งนี้

บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

บริบทสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม มีดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า. 2557 : 2 - 7)

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า ได้จัดตั้งและยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 182 หมู่ 1 บ้านขามเต่า ถนนชยางกูร ตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ห่างจากตัวจังหวัด ระยะทางประมาณ 16 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 68.9 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 43,063 ไร่ ประกอบด้วยหมู่บ้าน จำนวน 11 หมู่บ้าน และมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่อื่น ดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับ บ้านหนองเสา ตำบลท่าค้อ

ทิศใต้ ติดกับ บ้านนาคอกควาย บ้านโพนทอง ตำบลดงขวาง

ทิศตะวันออก ติดกับ แม่น้ำโขง และสาธารณรัฐประชาธิปไตย

ประชาชนลาว

ทิศตะวันตก ติดกับ บ้านโพนสวรรค์ ตำบลคำเตย และบ้านคำพอก

ตำบลหนองญาติ

1.2 เนื้อที่

ตำบลขามเต่า มีเนื้อที่ประมาณ 68.9 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 43,063 ไร่

1.3 สภาพภูมิประเทศ

ตำบลขามเต่า ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบ ริมน้ำ โดยเฉพาะด้านทิศ ตะวันออก ติดกับแม่น้ำโขง และ สปป.ลาว ส่วนทางด้านทิศตะวันตก ติดกับตำบลคำเตย และตำบลหนองญาติ

ตารางที่ 1 จำนวนครัวเรือน / ประชากร

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร		ประชากร รวม
			ชาย	หญิง	
1	บ้านขามเต่า	195	314	307	621
2	บ้านขามเต่า	149	270	304	574
3	บ้านกุดข้าวปุ้น	407	577	537	1,114
4	บ้านนาโดน	177	352	341	693
5	บ้านชะโงม	232	444	481	925
6	บ้านชะโงม	201	373	389	762
7	บ้านกล้วย	367	715	727	1,442
8	บ้านชะโนด	342	617	623	1,240
9	บ้านชะโนดน้อย	98	213	200	413
10	บ้านใหม่ศรีปทุม	118	185	181	366
11	บ้านนาโดน	167	288	326	614
รวมทั้งสิ้น		2,453	4,348	4,416	8,764

* ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม 2557 (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง) *

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.4 สถาปณสังคม

1.4.1 การศึกษา

องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า มีสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ ดังนี้

- โรงเรียนระดับอาชีวศึกษา / อุดมศึกษา จำนวน 1 แห่ง
- ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (กศน.) จำนวน 1 แห่ง
- ประถมศึกษาและขยายโอกาส จำนวน 4 แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 5 ศูนย์

1.4.2 สถานบริการสาธารณสุข

- สถานีอนามัย จำนวน 3 แห่ง

1.4.3 ส่วนราชการ / หน่วยงานอื่นในพื้นที่

- เรือนจำกลางจังหวัดนครพนม
- ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตนครพนม
- สถานบริการ โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านนาโคก (ม.4)
- มหาวิทยาลัยนครพนม (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครพนม)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พวงทอง โยธาใหญ่ (2545 : 69 - 70) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนมากมีความพยายามจะปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2541 แต่มีบางองค์การบริหารส่วนตำบลยังปฏิบัติไม่ครบกระบวนการตามระเบียบที่กำหนด โดยเฉพาะ ในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการนำเสนอร่างแผนพัฒนาทั้งนี้ อาจมาจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังไม่มี ความเข้าใจในระเบียบเท่าที่ควร สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่ายังอยู่ในระดับที่ต่ำ

สุदारรณ์ มีบัว (2547 : 55 - 56) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมตำบล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ความรู้ ในการปกครองท้องถิ่นรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล ทักษะคิดต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบ องค์การบริหารส่วนตำบล อุดมการณ์ประชาธิปไตย แหล่งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่ได้รับ การติดตามเนื้อหา ข่าวสารการเมือง ตำแหน่ง หรือหน้าที่ ด้านการพัฒนาการร่วมทำกิจกรรมการพัฒนาและการได้รับอบรมด้านการพัฒนา การมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมตำบลในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง

สากล ภู่อันเงิน (2548 : 81 - 82) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลหนองใหญ่ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล” ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุเกิน 40 ปีสำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาสมรสแล้ว ประกอบอาชีพเกษตรกรมีรายได้ต่อปี 20,001 บาทขึ้นไปและอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 35 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้านและเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านความรู้อ

ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลของกลุ่มตัวอย่าง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับดังนี้ การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น การรับรู้ติดตามข่าวสารการร่วมรับประโยชน์การร่วมดำเนินการ การร่วมตัดสินใจการร่วมกำกับติดตามและการร่วมรับผิดชอบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาตำบล

มังกร ศรียะ โคตร (2549 : 77 - 78) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล กรณีศึกษา : ตำบลดงใหญ่ อำเภอกาบัง จังหวัดมหาสารคาม โดยทำการศึกษาตัวแปรด้าน เพศ อายุ ตำแหน่งทางสังคม อาชีพ รายได้ ความต้องการมีเกียรติยศ ความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน ความคาดหวังต่อรางวัลประกวด พบว่า อายุ อาชีพ รายได้ และความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาตำบล ส่วนเพศ ตำแหน่งทางสังคม ความต้องการมีเกียรติยศ และความคาดหวังต่อรางวัลประกวดมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาตำบล ในส่วนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาตำบลอยู่ใน ระดับปานกลาง

อนุศิษฐ์ รัตน์วิชัย (2552 : 102 - 103) ได้ทำการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลรัษฎา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน โครงการ และการมีส่วนร่วมปฏิบัติติดตาม ประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนาและการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่ามีกรนำแผนพัฒนา ไปจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เกสัช พุขเจริญ (2551 : 94 - 96) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเทศบาลตำบลไชยปราการ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2545 - 2547

ผลการศึกษาพบว่า ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเทศบาลตำบล 3 ปี ในการแก้ไขปัญหาของชุมชน / หมู่บ้านในพื้นที่เทศบาลตำบลไชยปราการ ประสบความสำเร็จตามแผนในระดับมาก กล่าวคือ คุณภาพชีวิตโดยรวมของประชาชนดีขึ้น คุณภาพในการให้บริการประชาชนดีขึ้น การดำเนินงานตามแผนพัฒนาเทศบาลตำบลสามารถแก้ไขปัญหาความจำเป็นเร่งด่วนของประชาชนและชุมชน สอดคล้องและตรงตามความต้องการของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ การจัดสรรงบประมาณคำนึงถึงความคุ้มค่า และเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน คุ้มค่ากับงบประมาณ เวลา และทรัพยากรที่ใช้ไป ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเทศบาลตำบล 3 ปี ซึ่งประกอบด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำแผน ฯ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ปฏิบัติงาน การประสานงาน และการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานตามแผนเทศบาล 3 ปี มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างสูง ถึงระดับสูง กล่าวคือ หากเทศบาลตำบลไชยปราการ จัดทำแผนเป็นไปตามขั้นตอน และระเบียบปฏิบัติการจัดแผน มีการรับฟังความคิดเห็นที่เกิดจากมติเสียงใหญ่ของคนในชุมชน และมีการติดตาม / ตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผน บุคลากรเทศบาลตำบลไชยปราการมีความรับผิดชอบในภาระหน้าที่ รับผิดชอบตามแผน มีความรู้ ความเข้าใจในเกณฑ์การจัดทำแผน ระบบการจัดสรรงบประมาณ มีความเป็นธรรม โปร่งใส คล่องตัว มีการประสานงาน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีระบบการตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนทุกขั้นตอนอย่างเปิดเผย และมีหลายฝ่ายเข้าร่วมดำเนินการจัดแผน จะทำให้ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเทศบาลตำบล 3 ปี สามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนและหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเทศบาลตำบลไชยปราการในการแก้ไขปัญหาชุมชนและหมู่บ้าน ได้แก่ การให้บริการสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการที่เทศบาลดำเนินการยังไม่มีคุณภาพ ประชาชนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบล จึงมีผลให้ประชาชนยังไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล งบประมาณที่ยังไม่พอเพียงกับกิจกรรมพัฒนาชุมชน ปัญหาที่ประชาชนประสบอยู่ได้รับการแก้ไขเพียงบางส่วน ประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญในการจัดแผนพัฒนาท้องถิ่นเท่าที่ควร เป็นต้น

สำหรับแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาและการดำเนินงานตามแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลไชยปราการ เทศบาลควรประสานและขอความร่วมมือจากหน่วยงานราชการ เอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม

มีระบบการจัดสรรงบประมาณที่เป็นสัดส่วน สอดคล้องกับกิจกรรม แผนงาน โครงการต่าง ๆ เร่งดำเนินการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา ฯ และควรให้ความสำคัญในการเรียงลำดับความสำคัญ และปัญหาเร่งด่วน

อดิสรณ์ ชัดสีโส (2551 : 83 - 85) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมการจัดทำแผน การรวบรวมข้อมูล และปัญหาสำคัญ การวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาของท้องถิ่นในปัจจุบัน การกำหนดวิสัยทัศน์การกำหนดพันธกิจ การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนา การกำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อการพัฒนา การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ความต้องการ และร่วมตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนทุกขั้นตอน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจคัดเลือกโครงการ กิจกรรม เสนอปัญหา มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่นการทำประชาชน มีส่วนร่วมในการใช้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในบางครั้งเท่านั้น ทั้งนี้ประชาชนบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากนัก มองว่าเป็นหน้าที่ของภาครัฐ และตนเองขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำพัฒนาท้องถิ่น

ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ประชาชนไม่มีเวลาที่จะเข้ามีส่วนร่วมจัดทำแผนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนได้รับทราบและเข้าใจ

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดการประสานงานขอความร่วมมือ สนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐระดับอำเภอ และจังหวัด ปัญหาการสื่อสารกับประชาชนในชุมชน / หมู่บ้าน ชาวไทยภูเขา ขาดข้อมูลที่ทันสมัย ระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนา ฯ เร่งรีบ และบางส่วนมีความเห็นว่า ขาดการคำนึงถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

ข้อเสนอแนะหรือแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นควรให้ความสำคัญในการนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริง สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน มีการประสานงานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐทุกระดับ และมีการประชาสัมพันธ์เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

ศุภชัย ศรีประเสริฐ (2552 : 44 - 46) ได้วิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โลก ในการจัดทำแผนชุมชน ผลจากการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชนคือมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมบุคคล การเตรียมพร้อมข้อมูลและพื้นที่ การจัดทำแผนและการนำแผนชุมชนไปดำเนินการ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ปัญหาเรื่องเวลาที่ทับซ้อนกับงานประจำของเจ้าหน้าที่ เวลาว่างไม่ตรงกัน การขาดความเข้าใจในการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลของชุมชน ปัญหาเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการแผนชุมชนเข้าร่วมในการดำเนินการจัดทำแผนชุมชนน้อย ไม่มีการติดตามการดำเนินงานตามแผน งบประมาณสนับสนุนน้อย และด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนชุมชนยังมีไม่มากพอ และแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำแผน คือ เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายควรมีบทบาทในการทำแผนชุมชนและเป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งควรติดตามประเมินผลโครงการแผนชุมชนในตำบล

ธนพร คูสกุลรัตน์ (2554 : 67 - 68) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในกระบวนการแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอกอสุ่มพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในกระบวนการแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอกอสุ่มพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านต่าง ๆ เป็นดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วมประชุมประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อเสนอปัญหาความต้องการของประชาชน เข้าร่วมประชุมสภาพิจารณาเห็นชอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และเข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาเห็นชอบข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านชุมชน ในการร่วมพัฒนาทั้งในด้านการตรวจสอบงาน โครงการและร่วมกันพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม ส่วนใหญ่ไม่ได้รับทราบข้อมูล ในการรายงานผลการปฏิบัติงานเท่าไรนัก

พิเชษฐพงศ์ อายนันท์ (2555 : 82 - 83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเขม อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเขม อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบ ประชาชนจำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเขม อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ทะนงศักดิ์ เดชไพรขลา (2550 : 56 - 59) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบล (พ.ศ. 2551 - 2553) กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จากผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อจำแนกรายด้าน ทุกๆ ด้าน คือ การร่วมตัดสินใจ ร่วมในการปฏิบัติการ (การดำเนินการ) ร่วมในการรับผลประโยชน์ ร่วมในการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับน้อยเช่นกัน ในส่วนของการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี มี เพศ อายุ รายได้ การศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการเปรียบเทียบของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ด้านสถานภาพ ครอบครัวยุอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

บุญเลิศ ไชยสวัสดิ์ (2550 : 89) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาท่อม อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง” ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจใน การจัดทำแผนพัฒนาสามปีอยู่ในระดับสูง การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโดยพิจารณา รายด้าน พบว่า ด้านการเสนอปัญหาและความต้องการของหมู่บ้าน / ตำบล และด้านการคัดเลือกแนวทางพัฒนาและจัดลำดับความสำคัญ โครงการกิจกรรมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี อยู่ใน ระดับมาก สำหรับด้านการคัดเลือกตัวแทนเป็นกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ด้านการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาสามปี และด้านการติดตามประเมินผล ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

วราพร นิบุรณ์ (2550 : 74 - 75) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชน ตำบลมะนังยง ในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ. 2549 - 2551) ขององค์การบริหารส่วนตำบลมะนังยง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี” ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี (2549 - 2551) ขององค์การบริหารส่วนตำบลมะนังยง อยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (การดำเนินการ) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง และ ด้านการมีส่วนร่วมในการพยายามติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับน้อย และประชาชนที่มี เพศ ระดับการศึกษา อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2549 - 2551) โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปริญดา ภิรติลาเวทย์ (2550:98) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ด้านการเตรียมการจัดทำแผน ด้านการตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปี ด้านการจัดทำร่างแผนพัฒนา และด้านการจัดทำรายละเอียดโครงการ หรือกิจกรรมการพัฒนา การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคาม พบว่าคณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคามไม่แตกต่างกัน

กวีณา คำก้อน (2552 : 76) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ วัตถุประสงค์ การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป สถิติที่ใช้ในการศึกษาคือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐาน โดยสถิติ t-test ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน โดยเพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง

และเมื่อจำแนกตามช่วงอายุผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง โดยรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันและเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง โดยรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

รัชนิดา ไสยรส (2550 : 88) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดให้มีการบำรุงทางบกและทางน้ำ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการบำรุงศิลปะ จารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการจัดให้มีการส่งเสริมการพัฒนาศรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และด้านการจัดให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารี พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอายุ และระดับการศึกษา ต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ไพโรพ ถนัดคำ (2550 : 65 - 66) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด วัตถุประสงค์ การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจตุรพักตรพิมาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป สถิติที่ใช้ในการศึกษาคือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐานโดยสถิติ (One - Way ANOVA) ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับ

การศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่า แตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลมากกว่าเพศชาย ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลทั้ง 3 กลุ่ม คือ อายุ 18 - 30 ปี อายุ 31 - 45 ปี และอายุ 45 ปีขึ้นไป พบว่าไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลระหว่างระดับการศึกษา ทั้ง 4 ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปวช. หรือเทียบเท่าอนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า และปริญญาตรีขึ้นไป มีความแตกต่างกัน

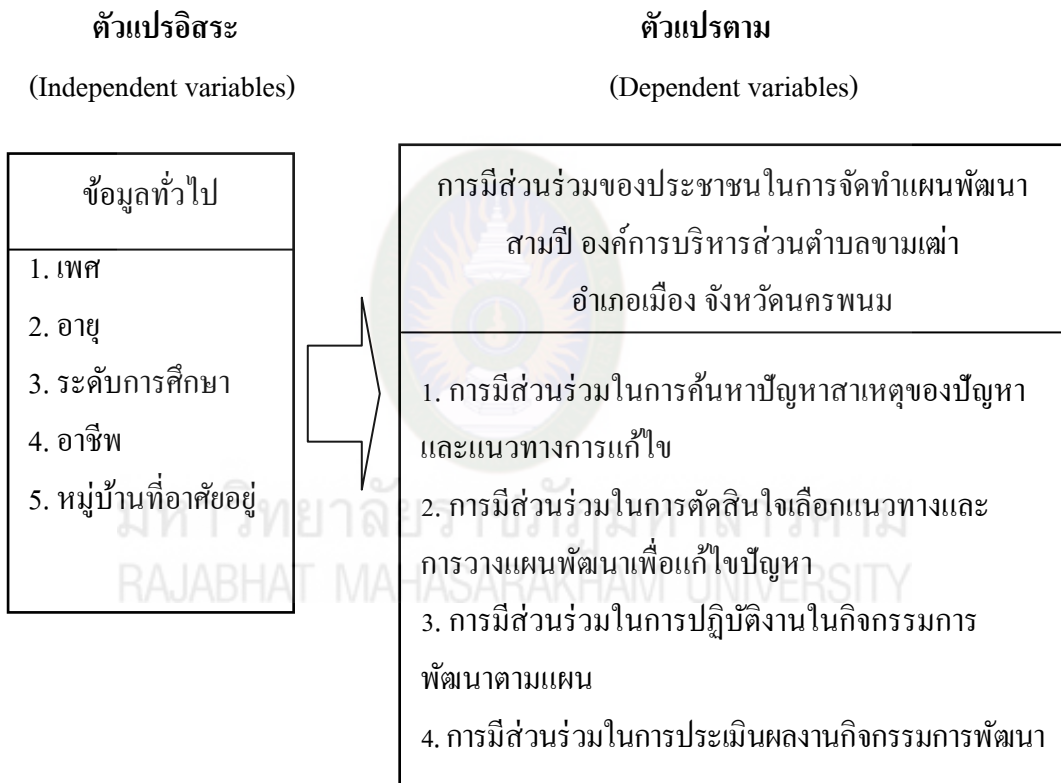
เด่นดวง สุบุตรดี (2550 : 78) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของคณะ กรรมการชุมชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจำแนกเป็นรายด้านพบว่าการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 7 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยคือ ด้านการจัดให้มีและบำรุงทางบกทางน้ำ รองลงมาด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม ด้านป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และด้านการให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน พบว่าโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

นฤชิต ชูช่วย (2551 : 81 - 82) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ วัตถุประสงค์ การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป สถิติที่ใช้ในการศึกษาคือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐาน โดยสถิติ (One - Way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง จำแนกเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ อาชีพ และระดับการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อาชีพ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ของเทศบาลตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบท ในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยของ อคิน รพีพัฒน์ (2527 : 107) ดังปรากฏในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชากรในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 6,563 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า. 2558 : 10)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 378 คน โดยมีขั้นตอนดำเนินการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1970 : 727 ; อ้างถึงใน ยุทธ ไกยวรรณ. 2549 : 105) ดังนี้

จากสูตร

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

กำหนดให้

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากรทั้งหมด

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างกำหนดไว้ที่ 0.05

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned} n &= \frac{6,563}{1+(6,563)(0.05^2)} \\ &= \frac{6,563}{1+(6,563 \times .0025)} \\ &= \frac{6,563}{1+(16.41)} \\ &= \frac{6,563}{17.41} \\ &= 377.02 \end{aligned}$$

เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนเต็ม จึงเพิ่มเป็น 378 คน

ขั้นตอนที่ 2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

โดยกำหนดประชากรจากประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง

จังหวัดนครพนม ทุกหมู่บ้านที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้ง แล้วกำหนดสัดส่วนเทียบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 378 คน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 หมู่ที่ ชื่อหมู่บ้าน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านขามเต่า	491	28
2	บ้านขามเต่า	471	27
3	บ้านกุดข้าวปุ้น	816	47
4	บ้านนาโคน	538	31
5	บ้านชะโงม	700	40
6	บ้านชะโงม	555	32
7	บ้านกล้วย	1,048	60
8	บ้านชะโนดใหญ่	916	53
9	บ้านชะโนดน้อย	306	18
10	บ้านใหม่ศรีประทุม	261	15
11	บ้านนาโคน	461	27
รวม		6,563	378

ที่มา : บัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 2557

2.2 ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยการจับสลาก มีวิธีการดังนี้ จัดทำกล่องขึ้น 11 กล่อง แต่ละกล่องมีรายชื่อของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จากนั้นจับสลากขึ้นมา ได้รายชื่อใดเขียนไว้และนำลงในกล่องเช่นเดิม เพื่อให้ทุกคนมีสิทธิถูกเลือกเท่าเทียมกัน หากจับได้รายชื่อซ้ำให้จับใหม่ ดำเนินการเช่นนี้ ทุกกล่องจนได้กลุ่มตัวอย่างครบ จำนวน 378 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด

2. ส่วนประกอบของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - List) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาสร้างแบบสอบถาม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด

3.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และองค์ประกอบ เพื่อให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ทั้งแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด

3.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ แก้ไข และเสนอแนะปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

4. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

4.1 นำแบบสอบถาม เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษา และการวัดผลประเมินผล โดยหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการหาค่า IOC (Index of Item - Objective Congruence หรือ IOC) ส่วน สายขส และอังคณา สายขส (2539 : 249) โดยกำหนดให้

สอดคล้อง มีค่าเท่ากับ + 1

ไม่แน่ใจ มีค่าเท่ากับ 0

ไม่สอดคล้อง มีค่าเท่ากับ - 1

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

4.4.1 นายรังสรรค์ แก้วซัง วุฒิกการศึกษา ศศ.ม. (รัฐศาสตร์)

ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

4.4.2 นางปราณี จงจอหอ วุฒิกการศึกษา ศศ.ม. (ภาษาไทย)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านส่องนางโย อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

4.4.3 นายอรุณ ต้นไฮ วุฒิกการศึกษา ศศ.ม. (สถิติ)

ตำแหน่ง ครู ศศ.3 โรงเรียนบ้านนาออกควาย อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ การวัดประเมินผล

4.2 นำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสอบถามตามสูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์

$$\frac{\sum R}{N} \text{ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}$$

โดยมีเกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์

เลือกข้อความที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.66 ขึ้นไป ซึ่งข้อคำถามทุกข้อที่ใช้ได้

มีค่า IOC เท่ากับ 1.00

4.3 นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำผลการตอบแบบสอบถาม ไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้ สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .76 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .38 ถึง .76

4.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ จัดพิมพ์และนำไปดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวผู้ศึกษาจาก คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์ ให้ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยกำหนดให้มีผู้ช่วยผู้วิจัยในการเก็บข้อมูล จำนวน 3 คน เพื่อนำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยชี้แจงจุดประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการเก็บข้อมูลตามวันเวลาที่กำหนด

3. ดำเนินการเก็บแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุ ตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จนครบ 378 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยดำเนินการ ต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
2. นำแบบสอบถามลงรหัสตาม
3. กำหนดระดับคะแนนในแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีการของ (Likert) ที่กำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
มาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
น้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้ว ไปประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปพร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 :186)

ค่าเฉลี่ย	ความหมายของระดับการมีส่วนร่วม
4.21 - 5.00	การมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
3.41 - 4.20	การมีส่วนร่วมในระดับมาก
2.61 - 3.40	การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
1.81 - 2.60	การมีส่วนร่วมในระดับน้อย
1.00 - 1.80	การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติไว้ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.1 ร้อยละ

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

2.1 t – test

$$t = \frac{\bar{x}_h - \bar{x}_i}{\sqrt{\frac{S_h^2 + S_i^2}{n}}}$$

เมื่อ	\bar{x}_h	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
	\bar{x}_i	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	S_h^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง

S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำที่นำมาวิเคราะห์

2.2 F – test (One Way ANOVAS)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าความแจกแจง F
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละขั้นตอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตาม LSD (ริงสรรค์ สิงหเลิศ. 2551 : 186 – 187)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เป็นการศึกษาเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบการอธิบายตามวัตถุประสงค์ มีขั้นตอนดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแปลความหมายมี ดังนี้

n	แทน	จำนวนหน่วยตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที (t – test)
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F – test)
Df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของค่าเฉลี่ยของคะแนนเบี่ยงเบน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนเบี่ยงเบน (Mean of Squares)
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลปรากฏดังตารางที่ 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHARAT UNIVERSITY

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=378)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	150	39.68
1.2 หญิง	228	60.32
รวม	378	100
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 30 ปี	146	38.62
2.2 31 - 40 ปี	118	31.22
2.3 41 - 50 ปี	64	16.93

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2.4 51 ปี ขึ้นไป	50	13.23
รวม	378	100
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	184	48.68
3.2 มัธยมศึกษา / ปวช.	119	31.48
3.3 อนุปริญญา / ปวส.	57	15.08
3.4 ปริญญาตรีขึ้นไป	18	4.76
รวม	378	100
4. อาชีพ		
4.1 รับราชการ / พนักงานของรัฐ	60	15.87
4.3 ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	23	6.08
4.4 เกษตรกร	136	35.98
4.5 รับจ้าง	159	42.06
รวม	387	100.00
5. หมู่บ้านที่อาศัยอยู่		
5.1 บ้านขามเต่า หมู่ 1	28	7.41
5.2 บ้านขามเต่า หมู่ 2	27	7.14
5.3 บ้านกุดข้าวปุ้น หมู่ 3	48	12.70
5.4 บ้านนาโดน หมู่ 4	31	8.20
5.5 บ้านชะโงม หมู่ 5	40	10.58
5.6 บ้านชะโงม หมู่ 6	32	8.47
5.7 บ้านกล้วย หมู่ 7	60	15.87
5.8 บ้านชะโนตใหญ่ หมู่ 8	53	14.02
5.9 บ้านชะโนตน้อย หมู่ 9	18	4.76
5.10 บ้านใหม่ศรีประทุม หมู่ 10	15	3.97
5.11 บ้านนาโดน หมู่ 11	26	6.88
รวม	378	100

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 378 คน

จำแนกตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 228 คน (ร้อยละ 60.32) รองลงมาเป็น เพศชาย จำนวน 150 คน (ร้อยละ 39.68)

จำแนกตามอายุ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 146 คน (ร้อยละ 38.62) รองลงมาอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 118 คน (ร้อยละ 31.22) อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 64 คน (ร้อยละ 16.3) และอายุ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.32)

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ระดับประถมศึกษาปี จำนวน 184 คน (ร้อยละ 48.68) รองลงมาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 119 คน (ร้อยละ 31.48) อนุปริญญา / ปวส. จำนวน 57 คน (ร้อยละ 15.08) และปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 18 คน (ร้อยละ 4.86)

จำแนกตามอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่อาชีพรับจ้าง จำนวน 159 คน (ร้อยละ 42.06) รองลงมาอาชีพเกษตรกร จำนวน 136 คน (ร้อยละ 35.98) รับราชการ / พนักงานของรัฐ จำนวน 60 คน (ร้อยละ 15.87) ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย จำนวน 23 คน (ร้อยละ 6.08)

จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่พบว่า อาศัยอยู่บ้านกล้วย หมู่ 7 จำนวน 60 คน (ร้อยละ 15.87) รองลงมาคือบ้านชะโนดใหญ่ หมู่ 8 จำนวน 53 คน (ร้อยละ 14.02) บ้านกุดข้าวปุ้น หมู่ 3 จำนวน 48 คน (ร้อยละ 12.70) บ้านชะโงม หมู่ 5 จำนวน 40 คน (ร้อยละ 10.58) บ้านชะโงม หมู่ 6 จำนวน 32 คน (ร้อยละ 8.47) บ้านนาโคก หมู่ 4 จำนวน 31 คน (ร้อยละ 8.20) บ้านขามเต่า หมู่ 1 จำนวน 28 คน (ร้อยละ 7.41) บ้านขามเต่า หมู่ 2 จำนวน 27 คน (ร้อยละ 7.14) บ้านนาโคก หมู่ 11 จำนวน 26 คน (ร้อยละ 6.88) บ้านชะโนดน้อย หมู่ 9 จำนวน 18 คน (ร้อยละ 4.76) บ้านใหม่ศรีประทุม หมู่ 10 จำนวน 15 คน (ร้อยละ 3.97)

**ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา
สามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม**

2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา
สามปีองค์การบริหารส่วน ตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข	2.80	0.83	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา	3.69	0.63	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน	4.03	0.42	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา	2.74	0.57	ปานกลาง
รวม	3.31	0.41	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน ($\bar{X} = 4.03$) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 3.69$) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข ($\bar{X} = 2.80$) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา ($\bar{X} = 2.74$)

2.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เป็นรายด้านและจำแนกเป็นรายชื่อ

2.2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ 5 คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานีตำรวจภูธรเมืองมหาสารคาม ด้านทักษะในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข จำแนกเป็นรายชื่อ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาของชุมชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน	3.12	1.03	ปานกลาง
2. มีส่วนร่วมเสนอสาเหตุของปัญหาของชุมชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน	4.18	0.64	มาก
3. มีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการของชุมชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน	2.92	1.16	ปานกลาง
4. มีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการของชุมชนในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน	2.06	1.18	น้อย
5. มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน	1.71	1.27	น้อยที่สุด
รวม	2.80	0.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.80$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ดังนี้ มีส่วนร่วมเสนอสาเหตุของปัญหาของชุมชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในประชุมประชาคมหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.18$) และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาของชุมชน ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.12$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการของชุมชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน ($\bar{X} = 2.92$) และอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ ดังนี้ มีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการของชุมชนในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน ($\bar{X} = 2.06$) และอยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ ดังนี้ มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน ($\bar{X} = 1.71$)

2.2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ

แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาจำแนกเป็นรายข้อ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชุม	3.29	1.08	ปานกลาง
2. มีส่วนร่วมในการเลือกกิจกรรมเพื่อดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ	2.47	1.57	น้อย
3. มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการดำเนินงานตามโครงการ ต่าง ๆ	4.54	0.70	มากที่สุด

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา สามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	\bar{X}	S.D.	ระดับ การมีส่วนร่วม
4. มีส่วนร่วมในการกำหนดงบประมาณในการดำเนินงาน ตามโครงการต่าง ๆ	3.73	1.67	มาก
5. มีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาใน การดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ	4.43	0.82	มากที่สุด
รวม	3.69	0.63	มาก

จากตารางที่ 6 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.54$) รองลงมา คือมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.43$) และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ดังนี้ มีส่วนร่วมในการกำหนดงบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.73$) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ ดังนี้ มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชุม ($\bar{X} = 3.29$) และอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ ดังนี้ มีส่วนร่วมในการกำหนดงบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ($\bar{X} = 2.47$)

2.2.3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน จำแนกเป็นรายชื่อ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา สามปี องค์การบริหารส่วน ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	\bar{X}	S.D.	ระดับ การมีส่วนร่วม
1. มีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์สินของท่านในการทำบุญในวันสำคัญต่าง ๆ ที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น เช่น วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา ออกพรรษา เป็นต้น	4.51	0.71	มากที่สุด
2. มีส่วนร่วมในการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล	3.96	0.70	มาก
3. มีส่วนร่วมในการสนับสนุนแรงงานของท่าน เพื่อใช้ในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล	4.32	0.89	มากที่สุด
4. มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการจัดงาน ประเพณีท้องถิ่นร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเช่น งานแข่งเรือประเพณีงานลอยกระทง	3.07	1.22	ปานกลาง
5. มีส่วนร่วมในการประสานงานดำเนินการขอความช่วยเหลือจากชุมชน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาหารือร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล	4.28	1.04	มากที่สุด
รวม	4.03	0.42	มาก

จากตารางที่ 7 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ มีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์สินของท่านในการทำบุญในวันสำคัญต่าง ๆ ที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น เช่น วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษาออกพรรษา เป็นต้น ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนแรงงานของท่าน เพื่อใช้ในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 4.32$) และมีส่วนร่วมในการประสานงานดำเนินการขอความช่วยเหลือจากชุมชน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาพร้อมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 4.28$) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ มีส่วนร่วมในการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.96$) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ ดังนี้ มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการจัดงานประเพณีท้องถิ่นร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น งานแข่งเรือประเพณี งานลอยกระทง ($\bar{X} = 3.07$)

2.2.4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัด นครพนม ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา จำแนกเป็นรายข้อ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. มีส่วนร่วมในการกำกับติดตามควบคุมการปฏิบัติงานการดำเนินการก่อสร้างตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล	4.09	1.46	มาก
2. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.70	1.41	มาก

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา สามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	\bar{X}	S.D.	ระดับ การมีส่วนร่วม
3. มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผล การดำเนินงานตาม โครงการต่าง ๆ ขององค์การ บริหารส่วนตำบล	2.04	0.85	น้อย
4. มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานใน โครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล	1.94	0.73	น้อย
5. มีส่วนร่วมในการรับทราบผลการดำเนินงานตาม โครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล	1.92	0.83	น้อย
รวม	2.74	0.57	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 ความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ มีส่วนร่วมในการกำกับติดตามควบคุมการปฏิบัติงานการดำเนินการก่อสร้างตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง ขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.70$) อยู่ในระดับน้อย 3 ข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 2.04$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานในโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 1.94$) และมีส่วนร่วมในการรับทราบผลการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 1.92$)

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตาม
เพศ อายุ การศึกษา และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย

3.1 จำแนกตามเพศ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
จำแนกตามเพศ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบล ขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	เพศ					
	ชาย		ระดับ การมีส่วนร่วม	หญิง		ระดับ การมีส่วนร่วม
	\bar{X}	S. D		\bar{X}	S. D	
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหา ปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนว ทางการแก้ไข	2.76	0.86	ปานกลาง	2.82	0.81	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เลือกแนวทางและการวางแผน พัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา	3.71	0.60	มาก	3.68	0.66	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมใน การปฏิบัติงานในกิจกรรม การพัฒนาตามแผน	4.04	0.42	มาก	4.02	0.42	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมใน การประเมินผลงานกิจกรรม การพัฒนา	2.80	0.50	ปานกลาง	2.70	0.61	ปานกลาง
รวม	3.33	0.40	ปานกลาง	3.30	0.42	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ ปรากฏ ดังนี้

เพศชาย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.33) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจาก ค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.04) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.71) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.80) และด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.76)

เพศหญิง พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.30) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.02) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.68) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.82) และ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 2.70)

ตารางที่ 10 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบล ขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	ชาย		หญิง		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข	2.76	0.86	2.82	0.82	-0.68	.499
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือก แนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไข ปัญหา	3.71	0.60	3.68	0.66	0.45	.653
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน	4.04	0.42	4.02	0.42	0.52	.603
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน กิจกรรมการพัฒนา	2.80	0.50	2.70	0.61	1.81	.071
รวม	3.33	0.40	3.30	0.42	0.56	.574

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตาม
เพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 จำแนกตามอายุ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามอายุ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชน	อายุ / ปี											
	ต่ำกว่า 30		ระดับการมีส่วนร่วม	31 - 40		ระดับการมีส่วนร่วม	41 - 50		ระดับการมีส่วนร่วม	51 ปีขึ้นไป		ระดับการมีส่วนร่วม
	\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D	
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข	2.60	0.64	ปานกลาง	2.80	0.67	ปานกลาง	2.82	0.70	ปานกลาง	2.98	0.75	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา	3.67	0.79	มาก	3.69	0.75	มาก	3.70	0.59	มาก	3.71	0.76	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน	4.01	0.66	มาก	4.04	0.70	มาก	4.00	0.69	มาก	4.07	0.59	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา	2.77	0.69	ปานกลาง	2.73	0.59	ปานกลาง	2.70	0.71	ปานกลาง	2.76	0.58	ปานกลาง
รวม	3.26	0.57	ปานกลาง	3.32	0.54	ปานกลาง	3.31	0.58	ปานกลาง	3.38	0.60	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามอายุ ปรากฏ ดังนี้

ประชาชนที่มีอายุ 30 ปี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.26) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.01) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและกวางแผนพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.67) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.77) และด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.60)

ประชาชนที่มีอายุ 31 - 40 ปี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.26) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.04) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.69) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.80) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.73)

ประชาชนที่มีอายุ 41 - 50 ปี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.31) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.00) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.70) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.82) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.70)

ประชาชนที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.36) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.07)

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.71) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.98) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.76)

ตารางที่ 12 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามอายุ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามอายุ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข	ระหว่างกลุ่ม	7.390	3	2.463	3.631	.013*
	ภายในกลุ่ม	253.724	374	0.678		
	รวม	261.113	377			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	1.819	3	0.606	1.522	.208
	ภายในกลุ่ม	149.060	374	0.399		
	รวม	150.879	377			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน	ระหว่างกลุ่ม	0.256	3	0.085	0.485	.693
	ภายในกลุ่ม	65.778	374	0.176		
	รวม	66.034	377			
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	0.667	3	0.222	0.683	.563
	ภายในกลุ่ม	121.749	374	0.326		
	รวม	122.416	377			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.612	3	0.204	1.206	.307
	ภายในกลุ่ม	63.280	374	0.169		
	รวม	63.892	377			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามอายุ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหา และแนวทางการแก้ไข ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธี LSD. (Least Significant Difference) ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามอายุ ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหา และแนวทางการแก้ไข

อายุ	ระดับการศึกษา				
		ต่ำกว่า 30 ปี	31 - 40 ปี	41 - 50 ปี	51 ปี ขึ้นไป
	\bar{X}	2.60	2.80	2.82	2.98
ต่ำกว่า 30 ปี	2.60	-			
31-40 ปี	2.80	.204	-		
41-50ปี	2.82	1.000	.364	-	
51 ปี ขึ้นไป	2.98	.022*	.475	.632	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไขจำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชน ที่มีอายุ ต่ำกว่า 30 ปี แตกต่างจากประชาชนที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 จำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการศึกษา											
	ประถมศึกษา		ระดับการมีส่วนร่วม	มัธยมศึกษา		ระดับการมีส่วนร่วม	อนุปริญญา/ปวส		ระดับการมีส่วนร่วม	ปริญญาตรีขึ้นไป		ระดับการมีส่วนร่วม
	\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D	
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข	2.59	0.64	ปานกลาง	2.77	0.67	ปานกลาง	2.85	0.70	ปานกลาง	2.99	0.75	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา	3.63	0.79	มาก	3.67	0.75	มาก	3.69	0.59	มาก	3.78	0.76	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน	4.02	0.66	มาก	4.03	0.70	มาก	4.01	0.69	มาก	4.06	0.59	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา	2.78	0.69	ปานกลาง	2.72	0.59	ปานกลาง	2.71	0.71	ปานกลาง	2.75	0.58	ปานกลาง
รวม	3.26	0.57	ปานกลาง	3.30	0.54	ปานกลาง	3.32	0.58	ปานกลาง	3.39	0.60	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏดังนี้

ระดับประถมศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.26) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.02) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.63) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.70) และด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.59)

ระดับมัธยมศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.30) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.03) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.67) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.77) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.72)

ระดับอนุปริญญา / ปวส. พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.32) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.01) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.69) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.85) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.71)

ระดับปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ใน

ระดับปานกลาง (\bar{X} 3.38) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.06) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.78) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.91) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.75)

ตารางที่ 15 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	MS	F	sig.
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข	ระหว่างกลุ่ม	12.923	3	4.308	6.491	.00*
	ภายในกลุ่ม	248.191	374	0.664		
	รวม	261.113	377			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	7.528	3	2.509	6.547	.00*
	ภายในกลุ่ม	143.351	374	0.383		
	รวม	150.879	377			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน	ระหว่างกลุ่ม	0.810	3	0.270	1.548	.20
	ภายในกลุ่ม	65.224	374	0.174		
	รวม	66.034	377			
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	2.463	3	0.821	2.560	.08
	ภายในกลุ่ม	119.953	374	0.321		
	รวม	122.416	377			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2.505	3	0.835	5.087	.02*
	ภายในกลุ่ม	61.387	374	0.164		
	รวม	63.892	377			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไข ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยรวม ด้วยวิธี LSD. (Least Significant Difference) ดังตารางที่ 16 - 17

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา				ปริญญาดูริ ขึ้นไป
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	
	\bar{X}	2.59	2.77	2.85	2.91
ประถมศึกษา	2.59	-			
มัธยมศึกษา / ปวช.	2.77	.980	-		
อนุปริญญา / ปวส.	2.85	.022*	.594	-	
ปริญญาดูริ ขึ้นไป	2.91	.002*	.784	.363	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านการค้นหาค้นหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับ อนุปริญญา / ปวส. และระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา				
	\bar{X}	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา / ปวช.	อนุปริญญา / ปวส.	ปริญญาตรี ขึ้นไป
		3.63	3.67	3.69	3.78
ประถมศึกษา	3.63	-			
มัธยมศึกษา / ปวช.	3.67	.764	-		
อนุปริญญา / ปวส.	3.69	.999	.571	-	
ปริญญาตรี ขึ้นไป	3.78	.012*	.665	.324	-

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแตกต่างกับประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 จำแนกตามอาชีพ

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการศึกษา											
	รับราชการฯ		ระดับการมี ส่วนร่วม	ธุรกิจส่วนตัว		ระดับการมี ส่วนร่วม	เกษตรกร		ระดับการ มีส่วนร่วม	รับจ้าง		ระดับการมีส่วนร่วม
	\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D	
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข			ปานกลาง			ปานกลาง			ปานกลาง			ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา	2.77	0.64	ปานกลาง	2.78	0.69	ปานกลาง	2.80	0.70	ปานกลาง	2.84	0.75	ปานกลาง
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน	3.66	0.79	มาก	3.68	0.75	มาก	3.69	0.59	มาก	3.74	0.76	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา	4.03	0.66	มาก	4.04	0.70	มาก	4.00	0.69	มาก	4.05	0.59	มาก
	2.60	0.69	ปานกลาง	2.74	0.59	ปานกลาง	2.73	0.71	ปานกลาง	2.87	0.58	ปานกลาง
รวม	3.27	0.57	ปานกลาง	3.31	0.54	ปานกลาง	3.31	0.58	ปานกลาง	3.37	0.60	ปานกลาง

จากตารางที่ 18 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามระดับการศึกษา
ปรากฏ ดังนี้

อาชีพรับราชการ ฯ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
(\bar{X} 3.27) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน
เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรม
การพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.03) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผน
พัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.66) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและ
แนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.77) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา
(\bar{X} 2.60)

อาชีพธุรกิจส่วนตัว ฯ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา
สามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง (\bar{X} 3.11) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับ
ปานกลาง 2 ด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน
ในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.04) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและ
การวางแผนพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.68) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุ
ของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.78) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล
งานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.74)

อาชีพเกษตรกร พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
(\bar{X} 3.11) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน
เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ในกิจกรรม
การพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.00) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผน
พัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.69) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและ
แนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.80) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา
(\bar{X} 2.73)

อาชีพรับจ้าง พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

(\bar{X} 3.37) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ในกิจกรรม การพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.05) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผน พัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.74) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรม การพัฒนา (\bar{X} 2.87) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.84)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 19 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามอาชีพ
โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

(n=378)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การ บริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	แหล่งความ แปรปรวน	Sum of Squares	df	MS	F	sig.
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหา ปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนว ทางการแก้ไข	ระหว่างกลุ่ม	4.876	3	1.625	1.765	.098
	ภายในกลุ่ม	344.080	374	0.920		
	รวม	348.956	377			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เลือกแนวทางและการวางแผน พัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	5.876	3	1.958	1.132	1.201
	ภายในกลุ่ม	646.646	374	1.729		
	รวม	652.522	377			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน	ระหว่างกลุ่ม	1.866	3	0.622	.967	.200
	ภายในกลุ่ม	224.951	374	0.601		
	รวม	226.817	377			
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	3.675	3	1.225	3.453	.050*
	ภายในกลุ่ม	132.681	374	0.354		
	รวม	136.356	377			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4.531	3	1.501	1.657	1.106
	ภายในกลุ่ม	338.789	374	0.905		
	รวม	343.320	377			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีอาชีพ แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยรวม ด้วยวิธี LSD. (Least Significant Difference) ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

ระดับการศึกษา	อาชีพ				
	\bar{X}	รับราชการ ฯ	ธุรกิจส่วนตัว	เกษตรกร	รับจ้าง
		2.60	2.74	2.73	2.87
รับราชการ ฯ	2.60	-			
ธุรกิจส่วนตัว	2.74	.234	-		
เกษตรกร	2.73	.367	.548	-	
รับจ้าง	2.87	.039*	.578	.249	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการมีส่วนร่วมแตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง

3.5 จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชน	หมู่บ้านที่อาศัยอยู่											
	หมู่ที่ 1		ระดับการมี ส่วนร่วม	หมู่ที่ 2		ระดับการมี ส่วนร่วม	หมู่ที่ 3		ระดับการมี ส่วนร่วม	หมู่ที่ 4		ระดับการมี ส่วนร่วม
	\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D	
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข	2.76	0.63	ปานกลาง	2.77	0.67	ปานกลาง	2.81	0.71	ปานกลาง	2.83	0.74	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา	3.60	0.74	มาก	3.70	0.68	มาก	3.67	0.61	มาก	3.80	0.73	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน	4.02	0.72	มาก	4.05	0.64	มาก	3.99	0.64	มาก	4.06	0.61	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา	2.61	0.70	ปานกลาง	2.72	0.57	ปานกลาง	2.73	0.73	ปานกลาง	2.86	0.59	ปานกลาง
รวม	3.25	0.58	ปานกลาง	3.31	0.56	ปานกลาง	3.30	0.59	ปานกลาง	3.39	0.62	ปานกลาง

จากตารางที่ 21 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ ปรากฏดังนี้

หมู่ที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.25) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.02) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.60) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.76) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.61)

หมู่ที่ 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.31) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.05) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.70) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.77) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.72)

หมู่ที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.30) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 3.99) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} =3.67) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.81) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.73)

หมู่ที่ 4 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบล (\bar{X} 3.39) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.06) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.80) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.86) และด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและ แนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.83)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 21 (ต่อ) ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชน	หมู่บ้านที่อาศัยอยู่											
	หมู่ที่ 5		ระดับการมี ส่วนร่วม	หมู่ที่ 6		ระดับการมี ส่วนร่วม	หมู่ที่ 7		ระดับการมี ส่วนร่วม	หมู่ที่ 8		ระดับการมี ส่วนร่วม
	\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D	
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหา และแนวทางการแก้ไข	2.74	0.67	ปานกลาง	2.81	0.67	ปานกลาง	2.80	0.74	ปานกลาง	2.85	0.76	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจเลือกแนวทางและการ วางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา	3.61	0.76	มาก	3.69	0.69	มาก	3.70	0.63	มาก	3.77	0.71	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมใน การปฏิบัติงานในกิจกรรมการ พัฒนาตามแผน	4.01	0.73	มาก	4.06	0.65	มาก	3.98	0.66	มาก	4.07	0.60	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมใน การประเมินผลงานกิจกรรม การพัฒนา	2.62	0.71	ปานกลาง	2.71	0.58	ปานกลาง	2.74	0.74	ปานกลาง	2.84	0.57	ปานกลาง
รวม	3.25	0.59	ปานกลาง	3.31	0.55	ปานกลาง	3.30	0.59	ปานกลาง	3.39	0.62	ปานกลาง

จากตารางที่ 21 (ต่อ) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ปรากฏ ดังนี้

หมู่ที่ 5 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.25) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.01) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.61) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.74) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.62)

หมู่ที่ 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.31) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.06) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.69) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.81) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.71) หมู่ที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.30) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 3.98) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.70) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.80) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.74)

หมู่ที่ 8 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.39) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน

เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรม
การพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.07) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผน
พัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.77) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและ
แนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.85) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา
(\bar{X} 2.84)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 21 (ต่อ) ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าจำปา	หมู่บ้านที่อาศัยอยู่								
	หมู่ที่ 9		ระดับการมีส่วนร่วม	หมู่10		ระดับการมีส่วนร่วม	หมู่ที่ 11		ระดับการมีส่วนร่วม
	\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D		\bar{X}	S.D	
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข	2.75	0.68	ปานกลาง	2.80	0.68	ปานกลาง	2.85	0.77	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา	3.62	0.78	มาก	3.68	0.70	มาก	3.77	0.76	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน	4.02	0.80	มาก	4.05	0.64	มาก	4.02	0.58	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา	2.63	0.74	ปานกลาง	2.70	0.60	ปานกลาง	2.89	0.60	ปานกลาง
รวม	3.26	0.64	ปานกลาง	3.31	0.58	ปานกลาง	3.30	0.60	ปานกลาง

จากตารางที่ 21 (ต่อ) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ ปรากฏ ดังนี้

หมู่ที่ 9 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.26) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.02) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.62) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.75) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.63)

หมู่ที่ 10 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.31) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.05) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.68) ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.80) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.70)

หมู่ที่ 11 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 3.30) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน (\bar{X} 4.02) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา (\bar{X} 3.77) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา (\bar{X} 2.89) และด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและ แนวทางการแก้ไข (\bar{X} 2.85)

ตารางที่ 22 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตาม
หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่	แหล่งความ แปรปรวน	Sum of Squares	df	MS	F	sig.
1. ด้านการมีส่วนร่วมใน การค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหา และแนวทางการแก้ไข	ระหว่างกลุ่ม	14.448	10	1.445	2.150	.067
	ภายในกลุ่ม	246.665	367	0.672		
	รวม	261.113	377			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	25.918	10	2.592	7.612	.000*
	ภายในกลุ่ม	124.961	367	0.340		
	รวม	150.879	377			
3. ด้านการมีส่วนร่วมใน การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนา ตามแผน	ระหว่างกลุ่ม	5.586	10	0.559	3.391	.060
	ภายในกลุ่ม	60.448	367	0.165		
	รวม	66.034	377			
4. ด้านการมีส่วนร่วมใน การประเมินผลงานกิจกรรม การพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	26.093	10	2.609	9.941	.000*
	ภายในกลุ่ม	96.323	367	0.262		
	รวม	122.416	377			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	7.170	10	0.717	4.639	.023*
	ภายในกลุ่ม	56.722	367	0.155		
	รวม	63.892	377			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหา และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน และด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไข ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยรวม ด้วยวิธี LSD. (Least Significant Difference) ดังตารางที่ 23 - 24

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มที่มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่

หมู่บ้านที่อาศัยอยู่	หมู่บ้านที่อาศัยอยู่											
	\bar{X}	หมู่ที่ 1	หมู่ที่ 2	หมู่ที่ 3	หมู่ที่ 4	หมู่ที่ 5	หมู่ที่ 6	หมู่ที่ 7	หมู่ที่ 8	หมู่ที่ 9	หมู่ที่ 10	หมู่ที่ 11
บ้านขามเต่า หมู่ที่ 1	3.979	-										
บ้านขามเต่า หมู่ที่ 2	3.311	.069	-									
บ้านกุดข้าวปุ้น หมู่ที่ 3	4.033	1.000	.064	-								
บ้านนาโตน หมู่ที่ 4	3.542	.047*	.994	.209	-							
บ้านชะโงม หมู่ที่ 5	3.520	.428	.996	.082	1.000	-						
บ้านชะโงม หมู่ที่ 6	3.956	1.000	.061	1.000	.635	.448	-					
บ้านกล้วย หมู่ที่ 7	3.567	.486	.964	.078	1.000	1.000	.505	-				
บ้านชะโนดใหญ่ หมู่ที่ 8	3.875	1.000	.085	.997	.780	.585	1.000	.640	-			
บ้านชะโนดน้อย หมู่ที่ 9	3.133	.073	1.000	.081	.848	.858	.063	.664	.0169	-		
บ้านใหม่ศรีประทุม หมู่ 10	3.373	.400	1.000	.152	1.000	1.000	.426	.999	.566	.999	-	
บ้านนาโตน หมู่ที่ 11	3.762	.997	.639	.961	.996	.987	.999	.996	1.000	.268	.936	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหา พบว่า

ประชาชน หมู่ที่ 9 มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี แตกต่างกับประชาชนบ้านขามเฒ่า หมู่ที่ 4 ส่วนด้านอื่น ไม่แตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 24 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง
จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

หมู่บ้านที่อาศัยอยู่	หมู่บ้านที่อาศัยอยู่											
	\bar{X}	หมู่ที่ 1	หมู่ที่ 2	หมู่ที่ 3	หมู่ที่ 4	หมู่ที่ 5	หมู่ที่ 6	หมู่ที่ 7	หมู่ที่ 8	หมู่ที่ 9	หมู่ที่ 10	หมู่ที่ 11
บ้านขามเฒ่า หมู่ที่ 1	3.979	-										
บ้านขามเฒ่า หมู่ที่ 2	3.311	.069	-									
บ้านกุดข้าวปุ้น หมู่ที่ 3	4.033	1.000	.064	-								
บ้านนาโตน หมู่ที่ 4	3.542	.047*	.994	.209	-							
บ้านชะโงม หมู่ที่ 5	3.520	.428	.996	.082	1.000	-						
บ้านชะโงม หมู่ที่ 6	3.956	1.000	.061	1.000	.635	.448	-					
บ้านกล้วย หมู่ที่ 7	3.567	.486	.964	.078	1.000	1.000	.505	-				
บ้านชะโนดใหญ่ หมู่ที่ 8	3.875	1.000	.085	.997	.780	.585	1.000	.640	-			
บ้านชะโนดน้อย หมู่ที่ 9	3.133	.073	1.000	.081	.848	.858	.063	.664	.0169	-		
บ้านใหม่ศรีประทุม หมู่ที่ 10	3.373	.400	1.000	.152	1.000	1.000	.426	.999	.566	.999	-	
บ้านนาโตน หมู่ที่ 11	3.762	.997	.639	.961	.996	.987	.999	.996	1.000	.268	.936	-

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ไม่แตกต่างทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ตารางที่ 25 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	จำนวน (ความถี่)
ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข	
1. ประชาชนควรมีส่วนร่วมเสนอสาเหตุของปัญหาของชุมชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในประชุมประชาคมหมู่บ้าน	19
2. ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน	22
3. ประชาชนควรมีส่วนร่วมกำหนดความต้องการของชุมชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน	26
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา	
1. ประชาชนควรมีส่วนร่วมประชุม เพื่อเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่น	23
2. ประชาชนควรมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นในชุมชน	21
3. ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ	20

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	จำนวน (ความถี่)
<p>ด้านที่จะพัฒนาชุมชน</p> <p>4. ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน</p> <p>5. ประชาชนควรได้เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล</p>	<p>22</p> <p>27</p>
<p>ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน</p> <p>1. ประชาชนควรมีส่วนร่วมเสนอตัวแทนเป็นกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>2. ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเสนอแนะเพื่อปรับปรุงระบบการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล</p>	<p>23</p> <p>25</p>
<p>3. ประชาชนควรได้เข้าร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามแผนงานหรือ โครงการตามแผนพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>4. ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามโครงการ / กิจกรรมที่ องค์การบริหารส่วนตำบล ได้นำไปดำเนินการในหมู่บ้าน ให้บรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล</p>	<p>17</p> <p>18</p>

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วน ตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	จำนวน (ความถี่)
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา	
1. ประชาชนควรมีส่วนร่วมเป็นการกรรมการตรวจสอบการจัดซื้อ - จัดจ้าง ตามแผนงาน / โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล	20
2. ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการตรวจรับงานตามแผนงาน / โครงการ ขององค์การบริหารส่วนตำบล	16
3. ประชาชนควรได้เสนอข้อบกพร่องของการดำเนินการตามแผนต่อองค์การบริหารส่วนตำบล	22
4. ประชาชนควรมีการติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับผลความคืบหน้าการดำเนินโครงการพัฒนา	25
5. เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ประชาชนควรได้ทราบหรือรับฟังผลการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล	28

จากตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ปรากฏผล ดังนี้ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ประชาชนควร ได้ทราบหรือรับฟังผลการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล (ความถี่ = 28) รองลงมา คือ ประชาชนควร ได้เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล (ความถี่ = 27) ประชาชนควรมีส่วนร่วมกำหนดความต้องการของชุมชน ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน (ความถี่ = 26) ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ความถี่ = 25) ประชาชนควรมีการติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับผลความคืบหน้าการดำเนินโครงการพัฒนา (ความถี่ = 25) ประชาชนควร ได้เข้าร่วมประชุม เพื่อเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่น (ความถี่ = 23) ประชาชนควรมีส่วนร่วมเสนอตัวแทนเป็นกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (ความถี่ = 23) ประชาชนควร ได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน (ความถี่ = 22) ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน (ความถี่ = 22) ประชาชน

ควรได้เสนอข้อบกพร่องของการดำเนินการตามแผนต่อองค์การบริหารส่วนตำบล
 (ความถี่ = 22) ประชาชนควรมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น
 ในชุมชน (ความถี่ = 21) ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการหรือกิจกรรม
 ต่าง ๆ ที่จะพัฒนาชุมชน (ความถี่ = 20) ประชาชนควรมีส่วนร่วมเป็นการกรรมการตรวจสอบ
 การจัดซื้อ - จัดจ้าง ตามแผนงาน / โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล (ความถี่ = 20)
 ประชาชน ควรได้มีส่วนร่วมเสนอสาเหตุของปัญหาของชุมชน ต่อองค์การบริหารส่วนตำบล
 ในประชุมประชาคมหมู่บ้าน (ความถี่ = 19) ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตาม
 โครงการ / กิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้นำไปดำเนินการในหมู่บ้าน ให้บรรลุ
 เป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล (ความถี่ = 18) ประชาชนควรได้
 เข้าร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามแผนงาน หรือ โครงการตามแผนพัฒนาของ
 องค์การบริหารส่วนตำบล (ความถี่ = 17) และประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการ
 ตรวจสอบรับงานตามแผนงาน / โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล (ความถี่ = 16) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

สมมุติฐานการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำนวน 6,563 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า. 2558 :10)

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำนวน 378 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane, Taro (1973 : 727) แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) และสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-list) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

1. สถิติที่ใช้กับการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. สถิติที่ใช้กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean)

และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติ t - test ส่วนจำแนกตามอายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างจะทดสอบรายคู่โดยวิธีการเชฟเฟ้ (Scheffe')

4. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อเสนอแนะ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการพรรณนาความตามเนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม สามารถสรุปผลศึกษาได้ ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหา และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีค่าความถี่สูงสุดแต่ละด้าน ปรากฏ ดังนี้ ประชาชนควรมีส่วนร่วมกำหนดความต้องการของชุมชน ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน ประชาชนควรเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล

ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ประชาชนควรได้ทราบหรือรับฟังผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยที่ออกมา เช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า

1. ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข อันได้แก่ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน จึงส่งผลให้การแก้ไขปัญหาการกำหนดนโยบายการพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบล และการกำหนดวิธีการดำเนินงาน รวมไปถึงการกำหนดงบประมาณ ยังไม่มีประสิทธิภาพ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการของชุมชนในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อให้ประชาชนในชุมชนได้รับประโยชน์ในการบริหารจัดการไม่ตรงกับความต้องการเท่าที่ควร

2. ประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา อันได้แก่ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการรับทราบผลการดำเนินงานตาม โครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่งผลให้ขาดการกระตุ้นที่จะเข้ามารับฟังผลในการดำเนินงาน ปัญหาการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานใน โครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญแต่ประชาชน ยังขาดการให้ความสำคัญในการประเมินผล และปัญหาการมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงส่งผลให้ประชาชนยังขาดการกำกับติดตามควบคุมการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัย ของ วราพร นิบุรณ์ (2550 : 74 - 75) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลมะนังยงในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ. 2549 - 2551) ขององค์การบริหารส่วนตำบลมะนังยง อำเภอชะหรั่ง จังหวัดปัตตานี”

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี (2549 - 2551) ขององค์การบริหารส่วนตำบลมะนังยง อยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (การดำเนินการ) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการมีส่วนร่วมในการพยายามติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับน้อย และประชาชนที่มี เพศ ระดับการศึกษา อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2549 - 2551) โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สูดาวรรณ มีบัว (2547 : 55 - 56) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคม ในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมตำบล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ความรู้ในการปกครองท้องถิ่นรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล ทศนคติ ต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบ องค์การบริหารส่วนตำบล อุดมการณ์ประชาธิปไตย แหล่งข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ที่ได้รับ การติดตามเนื้อหา ข่าวสารการเมือง ตำแหน่ง หรือหน้าที่ ด้านการพัฒนาการร่วมทำกิจกรรมการพัฒนาและการได้รับอบรมด้านการพัฒนา การมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคม ตำบลในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง

ซึ่งผลการวิจัย ดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับงานวิจัย ของ พวงทอง โยธาใหญ่ (2545 : 69 - 70) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนมากมีความพยายามจะปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2541 แต่มีบาง องค์การบริหารส่วนตำบลยังปฏิบัติไม่ครบกระบวนการตามระเบียบที่กำหนด โดยเฉพาะในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการนำเสนอร่างแผนพัฒนา ทั้งนี้อาจมาจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังไม่มีความเข้าใจระเบียบเท่าที่ควร สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ยังอยู่ในระดับที่ต่ำ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกสัช สุยเจริญ (2551 : 94 - 96) ศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเทศบาลตำบลไชยปราการ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2545 - 2547 ผลการศึกษาพบว่า ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเทศบาลตำบล 3 ปี ในการแก้ไขปัญหาของชุมชน/หมู่บ้านในพื้นที่เทศบาลตำบลไชยปราการ

ประสบความสำเร็จตามแผนในระดับมาก กล่าวคือ คุณภาพชีวิตโดยรวมของประชาชนดีขึ้น คุณภาพในการให้บริการประชาชนดีขึ้น การดำเนินงานตามแผนพัฒนาเทศบาลตำบลสามารถแก้ไขปัญหาความจำเป็นเร่งด่วนของประชาชนและชุมชน สอดคล้องและตรงตามความต้องการของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ การจัดสรรงบประมาณคำนึงถึงความคุ้มค่า และเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน คุ้มค่ากับงบประมาณ เวลา และทรัพยากรที่ใช้ไป ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเทศบาลตำบล 3 ปี ซึ่งประกอบด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำแผน ฯ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ปฏิบัติงาน การประสานงาน และการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานตามแผนเทศบาล 3 ปี มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างสูง ถึงระดับสูง กล่าวคือ หากเทศบาลตำบลไชยปราการ จัดทำแผนเป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบปฏิบัติการจัดแผน มีการรับฟังความคิดเห็นที่เกิดจากมติเสียงใหญ่ของชุมชน และมีการติดตาม / ตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผน บุคลากรเทศบาลตำบลไชยปราการมีความรับผิดชอบในภาระหน้าที่รับผิดชอบตามแผน มีความรู้ ความเข้าใจในเกณฑ์การจัดทำแผน ระบบการจัดสรรงบประมาณมีความเป็นธรรม โปร่งใส คล่องตัว มีการประสานงานเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีระบบการตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนทุกขั้นตอน อย่างเปิดเผยและมีหลายฝ่ายเข้าร่วมดำเนินการจัดแผน จะทำให้ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเทศบาลตำบล 3 ปี สามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนและหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สมมติฐานข้อที่ 2 ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษาอาชีพและหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม แตกต่างกัน

1. จำแนกตามเพศ

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเพศชายและเพศหญิง มีบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม อย่างเท่าเทียมกัน ได้แก่ การกำหนดนโยบายการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ในการประชุม มีส่วนร่วมในการเลือกกิจกรรมเพื่อดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการดำเนินงานตามโครงการ

ต่าง ๆ เช่นเดียวกัน จึงส่งผลให้ เพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัย ของ อนุศิษฐ์ รัตน์วิชัย (2552 : 102 - 103) ได้ทำการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลัญญา อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน โครงการ และการมีส่วนร่วมปฏิบัติติดตาม ประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนาและการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่ามีกรนำแผนพัฒนา ไปจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทะนงศักดิ์ เดชไพพรชลา. (2550 : 56 - 59) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบล (พ.ศ. 2551 - 2553) กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จากผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อจำแนกรายด้านทุก ๆ ด้าน คือ การร่วมตัดสินใจ ร่วมในการปฏิบัติการ (การดำเนินการ) ร่วมในการรับผลประโยชน์ ร่วมในการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับน้อยเช่นกัน ในส่วนของ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี มี เพศ อายุ รายได้ การศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการเปรียบเทียบของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ด้านสถานภาพ ครอบครัว อาชีพ ไม่แตกต่าง

2. จำแนกตามอายุ

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามอายุ พบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม มีลักษณะของการมุ่งให้ทุกระดับอายุเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน อันได้แก่ การมีส่วนร่วม

ในการบริจาคทรัพย์สินในการทำบุญในวันสำคัญต่าง ๆ ที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น เช่น วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษาออกพรรษา เป็นต้น การเข้ามามีส่วนร่วมในการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนแรงงาน เพื่อใช้ในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ตาม โครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงส่งผลให้การเข้ามามีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีดา ธิรศิลาเวทย์ (2550) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคามอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่าการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ด้านการเตรียมการจัดทำแผน ด้านการตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปีด้านการจัดทำร่างแผนพัฒนา และด้านการจัดทำรายละเอียดโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนา การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคาม พบว่าคณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ กวินา คำก้อน (2552 : 76) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ วัตถุประสงค์ การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป สถิติที่ใช้ในการศึกษาคือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐาน โดยสถิติ t - test ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน โดยเพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง และเมื่อจำแนกตามช่วงอายุผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม

ของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง โดยรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานเทศบาลตำบลห้วยผึ้ง โดยรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

3. จำแนกตามการศึกษา

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามการศึกษาพบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีระดับการศึกษาแต่ละระดับมีแนวคิดและมีบทบาทการมีส่วนร่วม ในเรื่อง การกำหนดงบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน รวมทั้งการวางแผน เพื่อแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ที่ต่างกันเช่นกัน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิดา ไสยรส (2550) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารี พบว่า ประชาชนที่มี เพศต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มี อายุ และระดับการศึกษา ต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ไพรพ ถนัดคำ (2550 : 65 - 66) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด วัตถุประสงค์ การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจตุรพักตรพิมาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป สถิติที่ใช้ในการศึกษา คือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐาน โดยสถิติ (One - Way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน

อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ระหว่างเพศชาย และเพศหญิง พบว่า แตกต่างกัน โดยเพศหญิง มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลมากกว่าเพศชาย ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลทั้ง 3 กลุ่ม คือ อายุ 18 - 30 ปี อายุ 31 - 45 ปี และอายุ 45 ปีขึ้นไป พบว่าไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลระหว่างระดับการศึกษา ทั้ง 4 ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปวช. หรือเทียบเท่าอนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า และปริญญาตรีขึ้นไป มีความแตกต่างกัน

4. จำแนกตามอาชีพ

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามอาชีพพบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่ประกอบอาชีพแต่ละประเภทมีทัศนคติ ต่อการมีส่วนร่วมที่คล้ายคลึงกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเสนอปัญหาของชุมชน ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน รวมทั้งการร่วมเสนอสาเหตุของปัญหาของชุมชน ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน เช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ เค่นดวง สุบุตรดี (2550) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของคณะ กรรมการชุมชน ต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจำแนกเป็นรายด้านพบว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 7 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยคือ ด้านการจัดให้มีและบำรุงทางบกทางน้ำ รองลงมาด้านการรักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม ด้านป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และด้านการให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน พบว่าโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ นฤชิต ชูช่วย (2551 : 81 - 82) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลยางตลาด

อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ วัตถุประสงค์ การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป สถิติที่ใช้ในการศึกษาคือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐานโดยสถิติ (One - Way ANOVA) ผลการศึกษา พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลขามเฒ่า อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลขามเฒ่า อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ อาชีพ และระดับการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อาชีพ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลขามเฒ่า อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่แตกต่างกัน

5. จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัย

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัยพบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน ได้รับโครงการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน จึงส่งผลให้ การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามควบคุมการปฏิบัติงานการดำเนินการก่อสร้างตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันไปด้วยรวมทั้งแต่ละหมู่บ้านนั้น ยังให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เหมือนกัน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัย ของ พิเชษฐพงษ์ อายุวัฒน์ (2555 : 82 - 83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเซิม อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเซิม อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบประชาชนจำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเซิม อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยนำรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2 ด้าน เพื่อนำมาเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1.1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา โดยพิจารณาจากรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3 ข้อ มีดังนี้

1) มีส่วนร่วมในการรับทราบผลการดำเนินงานตาม โครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 1.92$)

2) มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานในโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 1.94$)

3) มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 2.04$)

ดังนั้น จึงได้กำหนดข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ คือ ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการรับทราบผลการดำเนินงาน การประเมินผลการดำเนินงาน และการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข โดยพิจารณาจากรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2 ข้อ มีดังนี้

1) มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน ($\bar{X} = 1.71$)

2) มีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการของชุมชนในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน ($\bar{X} = 2.06$)

ดังนั้น จึงได้กำหนดข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ คือ ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา และการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการของชุมชนในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน

1.2 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1.2.1 ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา
- 1.2.2 ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข
- 1.2.3 ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหา
- 1.2.4 ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน

1.3 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 ข้อ มาเป็นข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ดังต่อไปนี้

- 1.3.1 เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ประชาชนควรได้ทราบหรือรับฟังผลการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล
- 1.3.2 ประชาชนควรได้เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 1.3.3 ประชาชนควรมีส่วนร่วมกำหนดความต้องการของชุมชน ต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป วิจัยแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กมลทิพย์ แจ่มกระจ่าง. (2542). พัฒนาการของสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ ฯ : สหประชาพานิชย์.
- กรมการปกครอง กองราชการส่วนตำบล. (2543). คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ ฯ : อาสาวิชาดินแดน.
- กุสุมาลย์ มหาแสน. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เกศินี พรหมตัน. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของเทศบาลตำบล แม่ใจ จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โกวิท พวงงาม. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัท ส.เอเชียเพรส (1989) จำกัด.
- กวีนา คำก้อน. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลห้วยผึ้งอำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 - 2559). กรุงเทพฯ ฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- คารม คำพิฑูรย์. (2545). การศึกษาการบริหารจัดการในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน อำเภอพระยีน จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิราภรณ์ เชื้ออุทรพิชัย. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- จิราวัฒน์ วรวงศ์. (2550). การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เฉลิม เกิดโมลี. (2543). แนวทางการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบาย. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.
- เด่นดวง สุบุตรดี. (2550). ความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแ่ด้า อำเภอแ่ด้า จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทรงพล ตุ่มทอง. (2541). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นศึกษา เฉพาะกรณีเทศบาลตำบลศรีราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา นโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทะนงศักดิ์ เดชไพรัชลา. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล (พ.ศ. 2551 - 2553) กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลเมือง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทวีศักดิ์ ปักษา. (2550). ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชนพร กุศลรัตน์. (2554). การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในกระบวนการแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. ค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชนาภรณ์ เมทธิศคดี. (2543). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการรับบริหารสื่อวีดิทัศน์. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ธนสวรรค์ เจริญเมือง. (2548). 100 ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. 2440 – 2540. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ ฯ : คบไฟ.
- นฤชิต ชูช่วย. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลยางตลาดอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2537). กลวิธีแนวทางวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ ฯ : ศักดิ์โสภากการพิมพ์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การพัฒนาท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัทเพรส แอนด์ดีไวส์จำกัด.
- บุญเลิศ ไชยสวัสดิ์. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารสวน ตำบลนาทอม อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง. รายงานการศึกษาระดับรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บัญญัติ แก้วส่อง. (2535). รูปแบบทางสังคม – จิตวิทยาสำหรับอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา. ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปรินดา อธิศิลาเวทย์. (2550). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2533). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท,” พัฒนบริหารศาสตร์. ปีที่ 30 ฉบับที่ 2 : 1 - 43
- ประสพสุข คีอินทร์. (2531). การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของกำนันผู้ใหญ่บ้านใน ภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประพันธ์พงษ์ ชินพงษ์. (2551). อุตุสหกรรมการท่องเที่ยว. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ประชุม สุวัตถิ. (2551). การตลาดในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.

- ปารีชาติ วลัยเสถียร. (2541). เอกสารประกอบการศึกษาวิชา สค.651 ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ ฯ : คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ราชกิจจานุเบกษา. (วันที่ 17 พฤศจิกายน 2542). พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช (2542). เล่ม 116 ตอนที่ 114 ก
- พรชัย จิตชินะกุล. (2551). แนวทางการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ดที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะศาสตรบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พรชัย เทพปัญญา. (2541). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาประชาธิปไตย ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลและสุขาภิบาล : รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ ฯ : กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- พิเชษฐพงษ์ อายุนันท์. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเขม อำเภอพนพิสัย จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พิรสิทธิ์ คำนวนศิลป์. (2541). การบริหารจัดการโครงการพัฒนาสังคมแบบก้าวหน้า. ขอนแก่น : ภาควิชาพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พัชรินทร์ สิริสนทฐ. (2552). เอกสารคำสอนรายวิชา 830321 การวางแผนและการจัดทำโครงการเพื่อการพัฒนาสังคม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พูนศักดิ์ วาณิชวิเศษกุล. (2532). การปกครองท้องถิ่นและพื้นฐานการพัฒนาประชาธิปไตย : กรณีศึกษาสภาตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร. สารนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไพโรพ ถนัดคำ. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจตุรพักพิมานอำเภอจตุรพักพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ภักจิรา ปกป้อง. (2546). การประเมินผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอดำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- เกสัช พุยเจริญ. (2551). การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเทศบาลตำบลไชย
 ปรากฏ อำเภอไชยปรากฏ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2545 - 2547. การค้นคว้าแบบอิสระ
 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ เชียงใหม่ บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มณฑล จันทร์แจ่มใส. (2551). ปัจจัยการสื่อสารการตลาดที่มีต่อการเลือกสถานที่ท่องเที่ยว
 กรณีศึกษา : เกาะมุก จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต.
 สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยี
 พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- มานิตย์ จันทร์จำเริญ. (2530). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปราม
 อาชญากรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจห้วยขวาง. วิทยานิพนธ์
 สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2549). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ ฯ: บริษัท พิมพ์ดีจำกัด.
- ราชกิจจานุเบกษา. (วันที่ 11 ตุลาคม 2540). “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
 (2540).” เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก. หน้า 1 – 99.
- วุฒิสาร ต้นไชย. (2547). การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น : ความก้าวหน้าหลัง
 รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540. กรุงเทพฯ ฯ : คลังวิชา.
- สมนึก ปัญญาสิงห์. (2532). การพัฒนาชุมชน. ขอนแก่น : ภาควิชาสังคมศาสตร์
 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุดาวรรณ มีบัว. (2547). การมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมตำบลในการวางแผนพัฒนา
 องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์
 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วาสนา ถิ่นขาม. (2548). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวางแผน พัฒนาตำบล:
 ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเก่าขาม อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี.
 การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รังสรรค์ สิงห์เลิศ. (2551). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ ฯ: โอเดียนส โตร์.

- รัชนิดา ไสยรส. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวาริอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิโรจน์ รอดวงษ์. (2544). ลักษณะความเป็นผู้นำของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศุภชัย ศรีประเสริฐ. (2552). แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โคกในการจัดทำแผนชุมชน. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า. (2557). แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า พ.ศ. 2557 - 2559. นครพนม : องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า.
- อาทิตย์ ศรีมงคล. (2550). การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง. (2525). การพัฒนา บุคคล กลุ่มและชุมชน. กรุงเทพฯ ๑ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อกิน รพีพัฒน์. (2527). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ ๑ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อดิสรณ์ ชัดสีใส. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ เชียงใหม่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อังคณา วงษ์นอก. (2547). การบริหารในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Cohen, John M and Norman T Uphoff. (1980). **“Participation’s Place in Rural Develop :**

Seeking clarity Through Specificity,”. World Development.

Dale, Ernest. (1969). Management : Theory and Practice. New York : McGraw – Hill.

O’Donnell, Harold Koontz Cyril and Heinz Wehrich. (1984). Management. Auckland :

McGraw Hill International Book Company Inc.

Wit, D. (1967). **A Comparative Survey in Local Government and Administration**

Bankoks : Kurusapha Ladphrao Press.

Yamane, Taro. (1973). **Statistic An Introductory Analysis.** 3rd ed. New York : Harper & Row.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วน
ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับหาข้อมูล เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น จะไม่เป็นผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ และด้านส่วนตัวของผู้ตอบแต่ประการใด
2. คำตอบทุกคำตอบข้อมูลทุกอย่างในแบบสอบถามฉบับนี้ผู้วิจัยถือเป็นความลับ
3. ขอความกรุณาให้ตอบคำถามทุกข้อ
4. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางสาวฤกษ์ดาว ประพัฒน์พงษ์
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 30 ปี

31 - 40 ปี

41 - 50 ปี

51 ปี ขึ้นไป

3. การศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษา / ปวช.

อนุปริญญา / ปวส.

ปริญญาตรี ขึ้นไป

4. อาชีพ

รับราชการ / พนักงานของรัฐ

ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย

เกษตรกร

รับจ้าง

5. หมู่บ้านที่อยู่อาศัย

บ้านขามเต่า หมู่ 1

บ้านขามเต่า หมู่ 2

บ้านกุดข้าวปุ้น หมู่ 3

บ้านนาโดน หมู่ 4

บ้านชะโงม หมู่ 5

บ้านชะโงม หมู่ 6

บ้านกล้วย หมู่ 7

บ้านชะโนด หมู่ 8

บ้านชะโนดน้อย หมู่ 9

บ้านใหม่ศรีปทุม หมู่ 10

บ้านนาโดน หมู่ 11

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามความเป็นจริงเพียงคำตอบเดียวตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับความเสี่ยงมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับความเสี่ยงมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับความเสี่ยงปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับความเสี่ยงน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับความเสี่ยงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วน ตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข						
1	ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาของชุมชน ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชุม ประชาคมหมู่บ้าน					
2	ท่านได้มีส่วนร่วมเสนอสาเหตุของปัญหาของ ชุมชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชุม ประชาคมหมู่บ้าน					
3	ท่านได้มีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการ ของชุมชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในการ ประชุมประชาคมหมู่บ้าน					
4	ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญ ของความต้องการของชุมชนในการประชุม ประชาคมหมู่บ้าน					
5	ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการแก้ไข ปัญหาในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน					

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วน ตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา						
6	ท่านได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการ พัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในการประชุม					
7	ท่านได้มีส่วนร่วมในการเลือกกิจกรรมเพื่อ ดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ					
8	ท่านได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการ ดำเนินงานตาม โครงการต่าง ๆ					
9	ท่านได้มีส่วนร่วมในการกำหนดงบประมาณใน การดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ					
10	ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหา ในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ					
ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน						
11	ท่านได้มีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์สินของ ท่านในการทำบุญในวันสำคัญต่าง ๆ ที่ทาง องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นเช่นวันสงกรานต์ วันเข้าพรรษาออกพรรษา เป็นต้น					
12	ท่านได้มีส่วนร่วมในการรวมกลุ่มทำกิจกรรม ต่าง ๆ ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล					
13	ท่านได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนแรงงานของ ท่านเพื่อใช้ในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ตาม โครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล					
14	ท่านได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการจัด งานประเพณีท้องถิ่นร่วมกับองค์การบริหารส่วน ตำบลเช่นงานแข่งเรือประเพณีงานลอยกระทง					
15	ท่านได้มีส่วนร่วมในการประสานงานดำเนินการ					

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วน ตำบลขามเฒ่า อำเภอมือง จังหวัดนครพนม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	ขอความช่วยเหลือจากชุมชน เพื่อช่วยแก้ไข ปัญหาร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล					
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา						
16	ท่านได้มีส่วนร่วมในการกำกับติดตามควบคุมการ ปฏิบัติงานการดำเนินการก่อสร้างตามโครงการ ต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล					
17	ท่านได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัด จ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล					
18	ท่านได้มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์การ ประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล					
19	ท่านได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการ ดำเนินงานใน โครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหาร ส่วนตำบล					
20	ท่านได้มีส่วนร่วมในการรับทราบผลการ ดำเนินงานตาม โครงการต่างๆขององค์การบริหาร ส่วนตำบล					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา
สามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

คำชี้แจง โปรดให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....
.....

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา

.....
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
.....
.....

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน

.....
.....
.....

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

.....
.....
.....

“ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม”

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 1 การหาผลรวมและค่า IOC การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง
จังหวัดนครพนม

เนื้อหา	ข้อที่	คะแนนของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหา ปัญหาสาเหตุของปัญหาและแนว ทางการแก้ไข	1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	5	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	6	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหา	7	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	8	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	9	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	10	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	11	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตาม แผน	12	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	13	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	14	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	15	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	16	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	17	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา	18	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	19	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	20	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	68.0667	51.7195	.5220	.7358
A2	67.0000	55.8621	.5358	.7446
A3	68.0667	46.9609	.7924	.7080
A4	68.9333	48.8920	.6342	.7233
A5	69.4667	48.0506	.5767	.7274
B1	67.6000	57.7655	.5212	.7685
B2	67.7333	50.8920	.3913	.7487
B3	66.8000	57.4069	.6492	.7530
B4	66.8667	52.3954	.3893	.7474
B5	66.9000	58.0931	.4191	.7586
C1	66.7667	60.2540	.5286	.7661
C2	67.3000	56.0103	.4105	.7484
C6	66.8667	58.0506	.6805	.7561
C4	67.8000	55.6138	.5167	.7629
C5	66.4000	57.9724	.7634	.7539
D1	66.2667	61.0299	.5144	.7659
D2	67.0333	58.6540	.3867	.7690
D3	69.0333	52.7230	.5613	.7354
D4	69.3667	61.1368	.4826	.7763
D5	69.1667	60.5575	.6358	.7738

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 20

Alpha = .7618

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ รศ.รปศ ๖๐๐๕๓/๒๕๕๘

คณะ รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณณัฏฐา สารวรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอุษณีย์ดาว ประพัฒน์พงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๖๐๐๑๐๘๐๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์นครพนม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านภาษา
 อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓ - ๖๒๓๕๕๕

โทรสาร ๐๔๓ - ๖๒๓๕๕๕

ที่ รศ.รปศ ว๐๐๕๓/๒๕๕๘

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณสว่าง บรรหาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอุษณิศา ประพัฒน์พงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๖๐๐๑๐๘๐๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์นครพนม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านภาษา
 อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓ - ๓๒๓๕๕๕

โทรสาร ๐๔๓ - ๓๒๓๕๕๕

ที่ รศ.รปศ ๖๐๐๕๗/๒๕๕๘

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณก่อกษาปรี อุปถัมภ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอุษณีย์ดาว ประพัฒน์พงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๖๐๐๑๐๘๐๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์นครพนม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านภาษา
 อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓-๖๒๓๕๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๖๒๓๕๕๕

ที่ รศ.รปศ ๖๐๐๕๘/๒๕๕๘

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

เรียน

ด้วย นางสาวอุษณีย์ดาว ประพัฒน์พงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๖๐๐๑๐๘๐๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์นครพนม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำนวน ๓๐ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยูภาส)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓ - ๖๒๓๕๕๕

โทรสาร ๐๔๓ - ๖๒๓๕๕๕

ที่ รศ.รปศ ๖๐๐๕๘/๒๕๕๘

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

เรียน

ด้วย นางสาวอุษณีย์ดาว ประพัฒน์พงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๖๐๐๑๐๘๐๔ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์นครพนม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองจังหวัดนครพนม” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลขามเฒ่า อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำนวน ๓๗๘ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยูภาส)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓ - ๗๒๓๕๕๕

โทรสาร ๐๔๓ - ๗๒๓๕๕๕

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวฤกษ์ดาว ประพัฒน์พงษ์
วันเกิด	17 เมษายน 2524
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 8 หมู่ 3 ตำบลท่าค้อ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลขามเต่า อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2547	บริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
พ.ศ. 2557	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY